

Anayasa Mahkemesine fiili kilit hamlesi

BASIN MESLEK ÖRGÜTLERİ: Z

SANSÜR YASASINI İPTAL EDİN s.11

Fotoğraf: Evrensel

İKTİDAR DİLİYLE MÜTALAA

YARGITAY Başsavcılığı, Anayasa Mahkemesinin (AYM), 'hak ihlali' kararına rağmen Can Atalay'ın yasama dokunulmazlığından yararlanamayacağını savundu; tebliğnamesinde, Adalet Bakanı ve iktidar sözcüleriyle benzer ifadeler kullandı: 'Devlet güvenliği suçu işlendi, dokunulmazlık elde edilemez, 'Yürütmenin yetkisine müdahale edilemez.'

AYM TAVSİYE MAKAMI DEĞİL

KARARI değerlendiren avukatlar, adalete meydan okunduğunu dile getirerek hukuksuzluğa dikkat çektiler: "Yorum yetkisi yok, AYM kararı uygulamak zorunda", "Bu mütalaa, AYM kararlarını tavsiye niteliğinde kararlar düzeyine indirgeyen bir belgedir", "Bu yönde karar verilmesi, AYM'nin fiilen kapatıldığı sonucunu doğuracak." **s.7**

Yargıtay 'Can Atalay' mütalaasını sundu.

G Ü N L Ü K

www.evrensel.net

evrensel

emek evrenseldir

8 Kasım 2023 Çarşamba ◆ Yıl: 22 ◆ Sayı: 8098 ◆ Fiyat: 7 TL

BUGÜN

Siyasetle ve siyaset için yaşayan kişiler
Ayşen Uysal s.7

Etnik ayrırma/homogenleşme: Çözüm mü, sorun mu?
M. Sinan Birdal s.9

Tuhaf işler
Turgay Olcayto s.11

Ne soluyorsak oyuz: Korunmak yine de mümkün
Zeki Gül s.12

yazılarıyla

► **Eğitimde zorunlu katkı payına karşı dava açıldı** **s.2**

► **Belediyede yolsuzluk iddiaları üzerine müfettiş görevlendirildi** **s.8**

► **Nil Yalter'e İtalya'dan ödül** **s.10**

BARIŞ AKADEMİSYENLERİNDEN ÇAĞRI

İsrail'e 'dur' de

İsrail ordusunun havadan bombaladığı Gazze'nin kuzeyinde göçe zorlanan yüzlerce Filistinli, tankların gölgesinde güneye sürgün edildi. (Fotoğraf: AA)

Üniversitelerden KHK ile ihraç edilen Barış Akademisyenleri bildirge yayımlayarak, İsrail'le askeri, ticari ve diplomatik ilişkilerin kesilmesini istedi.

FİLİSTİN'e yönelik katliamlara tepki gösterilen bildirgede şöyle denildi: Filistinlilere yönelik ağır bir devlet terörü uygulayan İsrail'in başlattığı kara hareketi soykırım anlamındadır. Yok etme girişimine karşı çıktıkları için cadi avına uğrayan meslektaşlarımızla dayanışma içindeyiz. Türkiye'yi, işgal sona erene ve barış tesis edilene kadar İsrail ile tüm ilişkileri kesmeye çağırıyoruz. **s.7**

'BOMBA ÜRETİYORUZ GEMİ GÖNDERMİYORUZ'

İSPANYA'da liman işçileri savaş gemilerinin faaliyetlerini engelleyeceklerini ilan etti. ABD'de İsrail'e askeri malzeme taşıyan gemi karadan ve denizden saldırılarla bloke edildi. Yine ABD'de İsrail'e bomba üreten Boeing fabrikasının girişi de gençler tarafından kapatılarak eylem yapıldı. **s.9**

ÖLÜ SAYISI 10 BİN 300'Ü AŞTI, NETANYAHU 'ATEŞKES YOK'TA ISRARCI s.9

KİRA ÖDEYEBİLMEK İÇİN 96 SAAT ÇALIŞMAYA MECBUR BİR İŞÇİNİN İSYANI

Ölüme bir nefes kadar yakınım!

BEKARA ev verilmediği için zar zor yüksek fiyata kiralık ev bulabilen Tuzla Tersanesi işçisi yazdı: Sabah 8'de tersaneye gidip akşam 5'e kadar çalıştıktan sonra çıkıp akşam saat 6'da kafede olacak şekilde çalışmaya başladım. Sırf barınma sorunumu halledebilmek için. 5 saat uyuyup etrafta zombi gibi dolaşım, ölüme bir nefes kadar yakın halde tersanede çalışıyorum. **s.4**

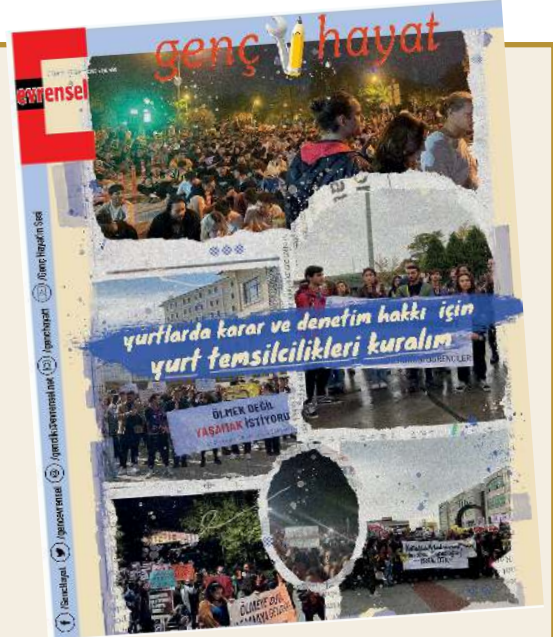
'Et yedinir' diyorlar ama biz eti görmüyoruz

İKTİDAR okullarda çocuklara 1 öğün ücretsiz yemek vermezken yetersiz beslenme nedeniyle çocuklar kansızlıkla boğuşuyor. Kocaeli'nin Körfez ilçesinde çocuklarına öğle arası yemek getiren anneler tepkili: "Pazara bile çıkamaz hale geldik. Doktor 'Çocuklar kansız, et yedinir' diyor. Ama biz eti kurbandan kurbana görüyoruz." **s.2**

OKURKEN ÇALIŞMAK / Boğaziçi Üniversitesi Öğrencisi Esra Düндar'ın mektubu s.3

Fotoğraf: Pixabay

Başarılı bir mücadele dar gruplarla değil geniş kitlelerle gelir!

Selinay UZUNTEL

İnsanca yaşayana kadar mücadelemizi sürdüreceğiz!

Elif ALTIN/Gözde TOPUZ

100. yılda cumhuriyet: Kazanımları, mirası ve sorunları

Berkay MORKAN

Filistin ve emperyalist ikiyüzlülük

Taylan Özgür DELİBAŞ

Genç Hayat bugün evrensel ile birlikte

MESS'in önerisi daha fazla hak kaybı

150 bin işçiyi ilgilendiren MESS sözleşmesi kapsamında dün yapılan görüşmede, MESS, işçiler açısından daha fazla hak kaybı önerdi. Öneriler arasında telafi çalışması, tazminatsız işten atmanın kolaylaşmasını içeren maddeler yer aldı. **s.5**

İşçilerin yevmiyesini kestiler

Fotoğraf: Eda Aktaş/Evrensel

TOPLU sözleşmeden doğan ikramiyelerinin ödenmesi talebiyle 17 Ekim'de iş bırakan İzmir Büyükşehir Belediyesi işçileri İZENERJİ AŞ'de çalışan Genel-İş üyesi işçilerin yevmiyeleri kesildi. **s.5**

Önce 'asla' dedi sonra AKP'ye katıldı

AKP'ye geçeceği iddialarına ilişkin daha önce "Hayır tabii ki geçmem AKP'ye, ne işim var" diye yanıt veren İYİ Parti Eskişehir Milletvekili Nebi Hatipoğlu, AKP'ye katıldı. Rozetini Cumhurbaşkanı Erdoğan taktı. **s.7**

YAŞAMIN İÇİNDEN

Silahlanmanın acı sonucu

İZMİR'de arkadaşı 12 yaşındaki Y.C.K'nin tabancayla vurduğu Bucaspor U14 Futbol Takımı oyuncularından 13 yaşındaki Eymen Yada, hayatını kaybetti. Arkadaşı Y.C.K'nin kurcaladığı tabancanın kazara ateş alması sonucu göğsüne isabet eden mermiyle ağır yaralanan Yada, hastanede yaşamını yitirdi. Y.C.K'nin yakalanması için çalışmalar sürerken, tabancanın kime ait olduğu belirlenemedi. (İZMİR)

Organ bağıışı çağırısı

SAĞLIK Bakanı Fahrettin Koca, 3-9 Kasım Organ Bağıışı Haftası dolayısıyla sosyal medya hesabından organ bağıışı yapılması çağırısını yaptı. Türkiye'de yılda ortalama 2 bin kişinin beyin ölümü gerçekleşerek vefat ettiği bilgisini veren Koca "Tedavisi için organ naklinden başka şansı olmayanlar ise her an ölümün eşliğinde. Beyin ölümü gerçekleşen yakınının organlarını bağıışlarsanız onun bir hayat kaynağı olmasını sağlarsınız" dedi. (ANKARA)

Organ bağıışı, hayata bağladı

KADAVRADAN yapılan organ nakillerinin yanında canlıdan canlıya organ nakilleri de sürüyor. Bursa'da kapalı yöntemle eş zamanlı olarak yapılan iki operasyonda, böbrek yetmezliği bulunan 44 yaşındaki Mehmet Erdal, kız kardeşi Gökçen Erdal'ın, 43 yaşındaki Kadir Kadiroğlu ise eşi Halime Kadiroğlu'nun bağıışladığı böbrek ile hayata tutundu. (BURSA)

Doktora sözlü saldırı

BÜYÜKÇEKMECE'de M.B.D. isimli genç, tedavi için gittiği hastanede yazılan ilaç nedeniyle doktorla tartışmaya başladı. İsteddiği ilaçlar yazmayan doktorla tartışan M.B.D, hastane güvenliği tarafından doktordan odasından çıkarıldı. Dışarıda da bağır-maya devam eden genç hastane polisi tarafından hastaneden dışarı çıkarıldı. (İSTANBUL)

ÇOCUKLAR HASTA, DOKTOR 'ET YESİNLER' DİYOR

Biz eti kurbandan kurbanı görüyoruz

Fotoğraflar: Evrensel

Adem KORKMAZ
Kocaeli

Geçtiğimiz yıl Ekmek ve Gül'ün 'Her 4 çocuktan 1'i aç okula gidiyor' diyerek başlattığı 'okullarda bir öğün ücretsiz sağlıklı yemek her çocuğun hakkı' kampanyası sonucu Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) adım atmak zorunda kalmıştı. Ama MEB, okul öncesinde 1 öğün ücretsiz yemeği sadece yarım dönem sürdürdü. MEB, yeni eğitim-öğretim yılının başında deprem bölgesi hariç tüm illerde okul öncesinde ücretsiz yemeği kaldırsa da okullarda 1 öğün ücretsiz yemek ihtiyacı daha da artmış durumda.

Geçen yıl kampanya sürecinde gittiğimiz Kocaeli'nin Körfez ilçesindeki Yavuz Selim İlköğretim Okuluna yeniden gidiyoruz. Son bir yılda velilerin yaşam koşulları daha da ağırlaşmış. Geçen yıl olduğu gibi öğlen tatili zili-nin çalmasıyla çocuklar parkta bekleyen annelerinin yanına koşuyor. Yere kurulan sofralarda evlerden getirilen yemekler var. Menüler benzer. Akşamdan kalma makarna, pilav; çocuklar seviyor diye kızartılan patates, ekme-k arası katıklar. Çocuklar yemek yerken sohbet ettiğimiz kadınlar artan hayat pahalılığından, katlanan ev kiralari-n-dan şikayetçi. Asgari ücretle kimisi iki, kimisi üç çocuk okutmaya çalışan veliler, 1 öğün ücretsiz yemek konusunda yetkililerin duyarlılığından şikayetçi.

'ÇOCUKLAR NASIL İYİLEŞECEK?'

Çocuklar yemek yerken konuştuğumuz bir veli hayatın giderek pahalılaştığına dikkat çekerek ekliyor: "Dün aldığımı bugün alamaz duruma geldim. Doktora göturdüm çocukları. İkisinde de kansızlık var. Doktor 'Sebze ve meyve, et yemesi gerekiyor' dedi. En son kırmızı eti kurbanda yedik. Kurban eti yoksa bizim eve kırmızı et girmiyor. Çocuklarımız nasıl iyileşecek?" diye sordu.

'PAZAR ALIŞVERİŞİ AYDA BİRE DÜŞTÜ'

Bir başka veli ise her hafta yaptığı pazar alışverişinin artık iki hatta üç haftada bire düştüğünü söylüyor. Bazı aylar pazara dahi gidemediklerini anlatan anne "Kızım muz istedi alamadım. Çünkü gücüm yok" ifadelerini kullanarak çocuklarına iyi şeyler sunmak istese de imkanı olmadığı için sunamadığını söylerken diğer veliler de ona hak veriyor.

'KİŞİN PARKTA NASIL OLACAK?'

Havalar güzelken sofralarını yere serdiklerini anlatan veli, yaklaşan kışa işaret ediyor. Okul bahçesinde yemek yenmesine izin verilmediği için parkta toplandıklarını anlatan veli "Yağmur olunca perişan oluyoruz. Parkın yanında muhtarlık var. Yarın muhtar, belediye bizden oy isteyecek. Bu yaşadıklarımızı görmüyorlar mı? Bizi nasıl yalnız bıraktıklarını görüyorsunuz. Bir anne olarak ben çadır ya da konteyner istiyorum.

SINIFLAR KALABALIK, TEMİZLİK YETERSİZ

TEK derdin geçim ve beslenme olmadığını belirten veliler okulda 40 kişiyi geçen kalabalık sınıflara da tepkili. Bunun çocuklarının eğitiminin niteliğini de etkilediğini söyleyerek "Bu koşullarda çocuklarımız nasıl bir eğitim alacak ki başarılı olacaklar?" diye soruyorlar. Okulun temizliğinden şikayetçi bir veli ise "Çocuğum eve pis geliyor. Elleri simsiyah. Okulda sabun, peçete yok. Sınıflar kalabalık, çocuklar hastalık kapacak. Temizlik için yeteli personel olmalı. Neden bütçe yetersiz? Sahipsiz bırakılıyor" diye konuştu.

rum. En azından bu sorunumuzu çözsünler" çağırısını yaptı.

'7 NÜFUSA TEK MAAŞ BAKIYOR'

Tek maaşla 7 nüfusa bakmaya çalıştıklarını belirten bir veli "Bizde dert bitmez, eve bir maaş giriyor. Benim kiram 1500 lira. Ama ev mi, değil. Doğal gazı yok, ev eski dökülüyor. Bütçem ancak buna yetiyor. Değil meyve almayı, pazara dahi çıkamıyoruz" dedi. Çocuklar doğarken eşit olsa da zamanla bu eşitliğin bozulduğuna vurgu yapan veli "Biz yoksullaşırken birileri de zenginleşiyor. Geçen yıl eksik de olsa ana sınıfına ücretsiz yemek verdiler. Seçimler bitti unuttular" ifadelerini kullanarak kendileri bir şey yapmadan bu sorunların düzeltilmeyeceğini söyledi.

Eğitimde zorunlu katkı payına karşı dava açıldı

EĞİTİM ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim Sen) 14 Ekim 2023'te Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren eğitim kurumlarında alınan katkı payının iptali için dava açtı. Eğitim Sen, Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in bazı maddelerini yargıya taşıyarak iptalini istedi.

Eğitim Sen'den yapılan açıklamada, okul öncesi eğitimde zorunlu ve ücretsiz olması gerekirken 'ödenmesi zorunlu katkı payı' düzenlemesinin temel ve yasal haklara aykırı olduğuna dikkat çekildi. Ayrıca, yönetmeliğin 81. maddesinin altıncı fıkrasındaki 'Okul öncesi eğitim ve ilköğretim

kurumları ile yatılı bölge ortaokullarının pansiyon kısımlarında ibadet ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla doğal aydınlatmalı uygun mekanda mescit açılır' cümlesinin de Çocuk Hakları Sözleşmesi, Milli Eğitim Kanunu ile Anayasa gibi kanunlarla tanımlanmış laiklik ilkesine aykırı olması nedeniyle, öncelikle yürütmenin durdurulması daha sonra iptali istemli dava açıldığı belirtildi. (HABER MERKEZİ)

Fotoğraf: TTB

Doktora şiddete tepki: Artık yeter!

ANTALYA Eğitim Araştırma Hastanesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Acil Servisinde görevli Doktor Gülizar Yıldırım'ın bir hasta yakını tarafından saldırıya uğraması meslektaşları tarafından protesto edildi. SES, Genel Sağlık İş, Hekim Birliği ve Hekim Sen üyelerinin de katıldığı eylemde sağlığta yaşanan şiddet nedeniyle hayatını kaybeden sağlık emekçileri için 1 dakikalık saygı duruşunda bulunuldu.

'YAŞAMIMIZA KASTEDİLİYOR'

Eylemde konuşan Antalya Tabip Odası Başkanı Prof. Dr. Taha Karaman, sağlığta artan şiddetin de toplumda körüklenen şiddet dilinin de karşısında olduklarını belirterek sağlığta şiddetle etkin mücadele edilmesi çağrılarını yineleyerek "Artık yeter" dedi. Sağlığta şiddete karşı yükselttikleri sesi duymayanların seslerinin duyulmasını engellemek için de ellerinden geleni yaptıklarını dile getiren Karaman "Ama dün olduğu gibi yarın da daha da güçlü yaşamımıza kasteden bu çalışma koşullarına boyun eğmeyeceğiz. Emegimizin sömürülmesine, geleceğimizin karartılmasına izin vermeyeceğiz" diye konuştu.

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi Üyesi Prof. Dr. Nursel Şahin de sağlığta şiddetin sağlığı piyasalaştıran sağlığta dönüşüm programı ile ortaya konan politikalar nedeniyle arttığına dikkat çekti. Akdeniz Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Sema Akman da sağlığta şiddetin sona ermesi çağırısını yaptı. (HABER MERKEZİ)

Fotoğraf: DHA

Savaşı destekleyen doktorlara tepki

ZONGULDAK Bülent Ecevit Üniversitesi (ZBEÜ) Hastanesinde görev yapan doktorlar, İsrailli meslektaşlarının Gazze'deki hastanelerin bombalanmasını destekleyen bildiriye imza atmasına tepki gösterdi. Eylemde konuşan Hekim-Sen Zonguldak Temsilcisi Doç. Dr. Hilal Hocagil, "Gazze'de ABD, İngiltere destekli soykırım tüm hızıyla devam ederken, bu durum meslektaşım demekten utandığım İsrailli doktorlar tarafından desteklendi" dedi.

HİPOKRAT YEMİNİ HATIRLATILDI

Yapılan eylemde doktor önlüğü giydirilen cansız bir mankenin boynuna Hekimlik Andı asılarak doktorlara göreve başlamadan önce ettikleri Hipokrat yemini hatırlatıldı. Savaşın yıkıcı etkilerinin insanlığın en derin yaralarına nüfuz ettiğini dile getiren Doç. Dr. Hilal Hocagil, "Her paylaşma, yitirilen bir geleceğin sembolüdür. Savaş, insanların ruhlarına, toplumların temellerine ve dünyanın dokusuna derin yaralar açar. Bugüne kadar İsrail'in saldırılarında 4 binden fazla çocuk, 3 binden fazla kadın olmak üzere 9 bin 500 Filistinli öldürüldü, en az 24 bin kişi yaralandı" diye konuştu.

HASTANELER BİLE HEDEF ALINDI

İsrail'in bu katliama son vermek yerine şiddetini daha da arttırarak bu kez de birçok hastanın tedavi gördüğü hastaneleri ve oralarda tedavi hizmeti vermeye çalışan doktorları hedef aldığına dikkat çeken Hocagil "Gazze'de ABD, İngiltere destekli soykırım tüm hızıyla devam ederken bu durum meslektaşım demekten utandığım İsrailli doktorlar tarafından desteklendi. Hastanelerin hedef gösterilmesi ilk kez bir hekim grubu tarafından yapıldı. Bu insanlar temel insani kaide ve ahlaka sahip olmadıklarını göstermiş oldular" diye konuştu. (Zonguldak/DHA)

GÜNLÜK 8 Kasım 2023 Çarşamba / Sayı: 8098

evrensel
Günlük Yaygın Süreli Gazete

Bülten Basın Yayın Reklamcılık
Tic. Ltd. Şti. Adına Sahibi:
Kürşat Yılmaz
Genel Yayın Yönetmeni:
Fatih Polat

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Gökem Kınacı

Haber Müdürü:
Cem Şimşek

Yönetim Yeri: Adres: Mehmet Akif Ersoy Cad. Mehmet Çıbbıkcı İş Merkezi No: 2 K: 2 İşyeri No: 21 Şirinevler/B.Evler-İSTANBUL Tel: 0212 909 48 01 Fax: 0212 654 15 04 **Dağıtım:** Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş. Banka Hesap No: Bülten Basın Yayın Reklamcılık Tic. Ltd. Şti. **TEB Yeşilköy Şubesi IBAN:** TR83 0003 2000 0540 0000 2600 57

Ankara: (Birkan Bulut) Karanfil Sokak, No: 11/16 Kızılay Tel: (0312) 4194480 Faks: 4194483 **İzmir:** (Özer Akdemir) Oğuzlar Mah. Gaziler cad. No: 133 D:701 Kapılar Tel: (0232) 4457020 Faks: 4845755 **Adana:** Cemal Gürsel Caddesi Ali Hikmet İş Hanı Kat:2 No: No: Tel-Faks: (0322) 3631016 **Almanya/Köln:** (Serdar Derventli) Tel: (0049) 2215108970-71 / 2219131271 Faks: 2219131269 **Fransa/Paris:** (Yıldız Eren) Tel: (0033) 148240473 Faks: 142469227 **İngiltere:** Tel: (0044) 2072758440 Faks: (0044) 2072757245 **İstanbul Baskı:** Kuzey Veb Ofset San. Tic. Ltd. Şti Tayakadın Mah. Yassıören Cad. No:75/1 Arnavutköy/İstanbul Tel: 0212 682 61 62 **Adana Baskı:** Arslan Güneydoğu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Yeni Doğan Mh. 2108 Sk. No: 18/A Yüreğir/ADANA **Ankara Baskı:** Arslan Güneydoğu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Saray Osmangazi Mh. Sütçü İmam Sk. 2108 Sk. No: 33 Pürsakar/ANKARA **İzmir Baskı:** Arslan Güneydoğu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Metal İşleri San. Sit. 2. Cadde No.33 Kısıkköy, Menderes/İzmir

günlük **evrensel**'i bayinizde bulamıyorsanız

Bayinin unvanını ve bayilik numarasını dağıtım servisimize bildirin, gazetenizi bayinize ulaştıralım.

0 212 909 48 01

dagitim@evrensel.net

KISA... KISA

Kadın cinayetine müebbet

Fotoğraf: DHA

KIRŞEHİR'de kuma teklifini reddeden Afganistanlı Zekiye Hossini'yi (30) bıçakla-yarak öldüren Baz Muhammet Amiri'ye (31) verilen müebbet hapis cezası Ankara Bölge Adliye Mahkemesi tarafından onandı. Oy birliği ile alınan kararın Yargıtay temiz yolunun açık olmak üzere verildiği bildirildi. (ANKARA)

‘Öldürmesem o beni öldürecek’

Fotoğraf: DHA

KAYSERİ'de şiddet gördüğü eşi Ahmet Uluyol'u (31) bıçakla-yarak öldüren Mervener Uluyol (27) ifadesinde eşinden sürekli şiddet gördüğünü söyleyerek “Olay günü beni darbett. Ardından uyudu. Uyumadan önce de tehdit etti. ‘Seninle yarın görüşeceğiz’ dedi. Uyurken göğsüne 2 kez bıçak vurdum. Ben onu öldürmesem o beni öldürecek” dedi. Uluyol tutuklanarak cezaevine konuldu. (KAYSERİ)

Gözaltında işkence davası

Fotoğraf: DHA

BEYOĞLU'da gözaltına alınan Samet G'ye (31) şiddet uygulayarak diziyle vurması sonucu testislerinden birinin ameliyatla alınmasına neden olan Polis Memuru Serhat K. (30) hakkında ‘işkence’ suçundan 24 yıla kadar hapis istemile dava açıldı. Polis memurunun uyguladığı şiddet, karakoldaki güvenlik kamerasıyla da tespit edildi. (İSTANBUL)

Metroda intihar girişimi

Fotoğraf: DHA

İSTANBUL Yenikapı-Hacıosman Metro Hattı'ndaki 4. Levent istasyonunda bir kişi intihar girişiminde bulundu. Olay yerine polis ve sağlık ekibi sevk edildi. İntihar girişimi nedeniyle metro seferleri bir süre aksarken Metro İstanbul seferlerin normale döndüğünü bildirdi. (İSTANBUL)

Okurken çalışmak

Esra DÜNDAR
Boğaziçi Üniversitesi Öğrencisi

A rtan yoksullaşmayla bir üniversitenin geçimi en az bir yetişkinin geçimi kadar zorlaşmıştı. Ulaşım, barınma ve gıda maddelerine yağmur gibi gelen fahiş zamlar karşısında geçim derdine düşen öğrenciler, “popüler” bir çözüm yolu olarak burslara başvuruyor. Ancak bursların miktarları hem yetersiz hem de çok az öğrenci burslardan yararlanabiliyor. Bununla birlikte pek çok kurum da başka burs alımına izin vermiyor. Bu koşullarda öğrenciler de üniversite kampüslerine almadan iş arayışına başlıyor. Hatta bu tablo çoğu öğrenciyi istemese de çalışmayı eğitim hayatının önüne koymak zorunda bırakıyor.

‘TEMEL İHTİYAÇLARIMI KARŞILAMAK ZORUNDAYIM’

Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğrencisi Sanberk, 17 yaşından beri okuldan vakit kaldıkça çalıştığını anlatıyor. Sabit bir işi olmadığını ifade eden Sanberk, dönemsel olarak belli işlerde, şimdi ise cuma-cumartesi geceleri sabaha kadar çalıştığını anlatıyor: “Bu işimde yazın çalışmaya başladım böylece derslerim için kullanacağım tableti alabilecektim. Okul açılmasına rağmen işi bırakmadım çünkü beslenme, barınma gibi daha temel ihtiyaçlarıma para yetiştirmem gerek. İş bırakırsam arkadaşlarımla çay, kahve içme lüksüm de ortadan kalkacak.” Başta çalışmasına destek olan ailesinin şimdi çalışmaya saatleri nedeniyle kaygı duyduğunu da ifade eden Sanberk, “Gündüz vakti uyumak zorunda kalıyorum. Fakat işime de devam etmek zorundayım” diye anlatıyor yaşadığı çelişkiyi.

‘HAYAL KIRIKLIĞI YAŞIYORUM’

Boğaziçi Üniversitesi Kimya Bölümü Öğrencisi Ayşenaz ise üniversite hayatıyla çalışmaya başlamış. Yaşadığı maddi zorluklar nedeniyle iş aramaya başladığını anlatan Ayşenaz, yazın çalışmaya başlamış: “O zaman okul olmadığını haftada dört gün çalışıyordum. Bu nedenle dinlendirici bir yaz tatili geçirdiğimi söyleyemem. Hazırlık öğrencisi olduğum için haftanın beş günü derslerim var. Haftada iki gün de özel ders vermek için okuldan sonraki vaktimi ayırıyorum.”

Fotoğraf: DHA

Geçinebilmesi için çalışmasının zorunluluk olduğunu ifade eden Ayşenaz, çalışırken yüz yüze kaldığı problemleri ise “Masa başı bir iş olduğu için kolay olacağını düşünürsünüz. Bir ne bir şeyler öğretmek asla kolay değil. Sorumluluğunu üstlendiğim öğrencinin ders takibini yapmam gerekiyor. Zamanımın bana kalan kısıtlı anlarında da dinlenmek ya da sosyal etkinliklere katılmak, arkadaşlarımla buluşmak arasında kalıyorum. Neyi tercih edersem edeyim diğerinden mahrum kalacağım gerçeği, üniversiteye karşı hayal kırıklığı yaşamamı sağlıyor. İstanbul'daki trafik ve

bitmek bilmeyen yollar da düşünüldüğünde sabahın erken saatlerinde başlayan günüm gece yarısı bitiyor ve uyumaya zamanım olmuyor. Bu sorumlulukla yaşamak 18 yaşındaki biri için çok zor.”

BU DÜZENİN PARÇASI OLMAYI REDDEDİYORUZ

Biz, işimizi bıraktığımızda geriye yaşanacak bir hayat kalmayacağı gerçeğiyle çalışıyoruz. Elimize geçense yorgunluktan başka bir şey değil. Okul-iş arası sizden robot olmamızı isteyip kendimizi buna adanmamızı bekleyen bir düzen var aslında karşımızda. Bunun normal bir şey olduğunu dayatmaya çalışırlar da cabası. Bu düzeni biz oluşturmadık, bir parçası olmayı da reddediyoruz. Geçtiğimiz günlerde kamuya duyurulan KYK bursunun 2 bin TL olarak yeniden düzenlenmesinin yetersiz olduğu reddedilemez. Yıllara göre enflasyon artışıyla KYK burs miktarının da artması beklenirken değerinin daha da düştüğünü gözlemliyoruz. 2014'te 137 dolara karşılık gelen burs 2023'te 56 dolara karşılık geliyor. Bursumuzun erimesini değil, öğrencilere sahip çıkılmasını istiyoruz.

‘Tutuklu avukatlar serbest bırakılsın’

ÇAĞDAŞ Avukatlar Derneği, Özgürlük için Hukukçular Derneği, Adalet için Hukukçular ve İHD İzmir Şubeleri, tutuklu avukatların serbest bırakılması talebiyle İzmir Adliyesi önünde basın açıklaması düzenledi. İzmir Baro Başkanı Sefa Yılmaz ve baro yöneticilerinin de destek verdiği açıklamada bir araya gelen hukukçular ve insan hakları savunucuları “Savunma susmadı susmayacak”, “Faşizme karşı omuz omuza” sloganlarını attı.

Basın açıklamasını okuyan ÇHD İzmir Şube Başkanı Dilançan Ateş, 11 Kasım 2022 tarihinde ÇHD üyesi 19 avukat hakkında toplamda 150 yılı aşan hapis cezaları ile mahkumiyet kararı verilen yargılamanın birinci yılının geride kaldığını hatırlatarak “2013 yılından itibaren hukuk tarihi açısından her aşaması ayrı bir faciaya sebep olan bu yargılama nedeniyle bugün 3 meslektaşımız, derneğimiz Genel Başkanı Selçuk Kozgacı, üyelerimiz Oya Aslan ve Barkın Timtik halen tutuklu olarak yargılanmaktadır. Şu an fiziki özgürlüğüne sahip olan meslektaşlarımız ise her an bir hapishane tehdidi ile karşı karşıyalar” dedi.

‘ÇHD SUSMADI VE SUSMAYACAK’

Yargılama sürecini ve tutuklama gerekçelerini eleştiren Ateş, “ÇHD'nin ve meslektaşlarımızın mücadelesini bitirmek siyasal iktidarın irade beyanıydı ve bu beyan dönemin başbakanından sabık içişleri bakanına her bir politik aktörün bizzat dilinden duyuldu, şahidiz. Bugün, yargılandığımız ve mahkum edildiğimiz, hapishane dost ve meslektaşlarımıza yıllardır hasret duyduğumuz son 10 yılımıza bakıldığında, bizim de irade beyanımız kısa ve nettir: ÇHD susmadı ve susmayacak” diye konuştu.

Fotoğraf: Evrensel

‘SAHTE DELİLLERLE VERİLEN KARARLAR BOZULMALI’

Katledilen işçilerin, sefaletle mahkum edilen öğrencilerin, işkence gören muhaliflerin, hapishane ile susturulmaya çalışılan sosyalistlerin yanında olmaya devam edeceklerini vurgulayan Ateş, “Bildiğimizi okumaya, halkın ve haklının yanında durmaya, savunmaya devam edeceğiz. Mesleğimizi sınıfımız safında yapmaya devam edeceğiz. Tutsak arkadaşlarımızın özgürlüklerini alana ve hukuksuz mahkeme kararlarının her birini ortadan kaldıran kadar durmayacağız. Sahte ve hukuka aykırı delillerle verilen kararlar bozulmalıdır. Tüm arkadaşlarımız tahliye edilerek fiziki özgürlükleri iade edilmelidir. Avukatlık mesleği ve savunma makamı üzerindeki baskılara son verilmelidir” ifadelerini kullandı.

‘ÖZGÜRLÜKLERDEN YANA MÜCADELE VERİYORUZ’

Daha sonra söz alan İzmir Barosu Başkanı Sefa Yılmaz, “Bu ülkede hak mücadelesi vermek zordur. Hak mücadelesi veren insanların, avukatların başına her zaman sabaha karşı bir tehlike gelebilir, gözaltına alınabilirsiniz, tutuklanabilirsiniz. Sorgusuz, sualsiz yıllarca cezaevinde kalabilirsiniz. Böyle bir süreci yaşıyoruz. Mahkemelerin ne kadar taraflı ve bağımlı olduğunu kararlarında görüyoruz. Artık onlar yazdıkları kararlarında taraflı olduklarını açıkça söylüyorlar, bağimsız olmadıklarını haykırıyorlar. İşte bizim mücadelemiz bu. Demokrasiden, insan haklarından, temel hak ve özgürlüklerden yana mücadele veriyoruz” dedi. (İZMİR/EVRENSEL)

Suçta sürüklenen çocuk sayısı yüzde 40 arttı

Suçta sürüklenen çocuk sayısındaki artış TBMM gündemine taşındı. Çocukların faili ya da mağduru olduğu suç dosyası sayısındaki artış üzerine Mecliste araştırma komisyonu kurulması talep edildi.

2017 yılında çocuk ağır ceza mahkemelerine gelen dosya sayısının 6 bin 600 olduğunu söyleyen CHP Milletvekili Ömer Fethi Gürer, 2022'de bu sayının

yüzde 53 artarak 10 bin 105'e yükseldiğine dikkat çekti. 2022'de çocuk ağır ceza ve çocuk ceza mahkemelerine gelen toplam dosya sayısının 91 bin 619 olduğunu ifade eden Gürer, bu rakamların son beş yılın en yüksek seviyesine ulaştığını vurguladı.

Geçen yıl çocuk ağır ceza mahkemelerinde 1979 çocuk için mahkumiyet kararı verildiğini hatırlatan Gürer, çocuk

ceza mahkemelerinde verilen toplam mahkumiyet kararının ise 20 bin 800 olduğunu söyledi. Çocuk ağır ceza mahkemelerindeki mahkumiyet kararlarının 2017-2022 yılları arasında yüzde 40 arttığının da altını çizen Gürer, çocuk ceza ve çocuk ağır ceza mahkemelerinde sanık sıfatında bulunan toplam çocuk sayısının da 45 bin 645 olduğunu bilgisini paylaştı. (HABER MERKEZİ)

Fotoğraf: DHA

Eşi tarafından öldürülen kadının cesedi kayıp

KONYA Akşehir'de yaklaşık 4 aydır kayıp olarak aranan 3 çocuk annesi Bedriye Kılıç'ı (35) boğarak öldürdüğü ortaya çıkan eşi Tayfur Kılıç (35) tutuklandı. Tayfur Kılıç'ın gösterdiği uçurumda ekiplerin 9 gündür yaptığı aramada Bedriye Kılıç'ın cesedine ise henüz ulaşılamadı.

Akşehir ilçesinde 6 Temmuz'da kiraz bahçesinde mevsimlik işçi olarak çalışan Bedriye Kılıç için eşi Tayfur Kılıç polise giderek kayıp başvurusunda bulundu. Polisin yaptığı çalışmada, Kılıç'ın izine rastlanmadı. Bedriye Kılıç bulunamayınca aileler, bir televizyon programına katıldı. Yayındaki çelişkili ifadeleri ve suçlamaları reddeden Tayfur Kılıç, 28 Ekim günü program dönüşü memleketi Akşehir'e giderken, Konya Cinayet Büro Amirliği ekipleri tarafından şehirler arası otobüste gözaltına alındı. Emniyete götürülen Tayfur Kılıç sorgusunda, “Eşimin telefonuna sürekli mesajlar geliyordu. Kışkıklık nedeniyle kavga ettik. Evde eşimi boğarak öldürdüm. Sonra cesedini otomobile taşıyıp, Akşehir- Isparta kara yolu üzerinde dağlık bir alandaki uçuruma attım” dedi. (KONYA/DHA)

Cinayete teşebbüse ‘tahrik indirimi’

DENİZLİ'de şiddet uyguladığı için kendisinin boşanmak isteyen eşi Hülya G'yi (33) darbedip bıçakla yaralayan Yasin G. (30) 'haksız tahrik indirimi' ile toplam 2 yıl 7 ay hapis cezasına çarptırıldı. Yasin G'ye verilen cezayı az bulduğunu belirten Hülya G, “Can güvenliğimden endişeleniyorum” dedi.

Pamukkale'de yaşayan Hülya G. geçen yıl ocak ayında tanıştığı Yasin G. ile evlendi. Evlendikten 3 ay sonra Hülya G. eşi Yasin G'nin kendisini darbettığı gerekçesiyle boşanmak istedi. Eşine boşanmak istediğini söyleyen Hülya G. bıçaklı saldırıya uğradı. Valisini toplayıp evden ayrılmak üzereyken eşi tarafından zorla tutulan Hülya G. aldığı bıçak darbeleriyle yaralandı. Bıçak darbelerinden biri Hülya G'nin kalbine yakın bir bölgeye isabet etti. Hülya G'nin giydiği kalın kazak ve mont bıçağın derin bir kesik açmasına engel oldu. Yaralanan Hülya G. darp raporu aldıktan sonra suç duyurusunda bulunup boşanma davası açtı. (HABER MERKEZİ)

İki hasta mahpus tahliye edildi

ESKİŞEHİR'de yoğun bakım ünitesinde tedavi gören hasta mahpus Cemal Tanhan İHD'nin yaptığı başvuru sonucu tahliye oldu. Kalbi pille çalışan ve yüzde 91 engelli olmasına rağmen tutuklanan 78 yaşındaki Emin Soyal da tahliye edildi.

Tanhan hakkındaki tahliye kararı, yoğun bakım ünitesinde tedavisi devam ederken verildi. Tanhan, İnsan Hakları Derneği (İHD) Ankara Şubesinin 9 Ekim'de Cezaevi Tevkif Evleri (CTE), TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Cezaevi Savcılığı ve Sağlık Bakanlığına yaptığı başvuru sonrası tahliye edildi. İHD, bu yıl içinde Tanhan için dört defa başvuru yapmıştı.

Babasının durumunun çok ağır olduğunu, ölüm döşegine geldikten sonra tahliye edildiğini belirten Tanhan'ın kızı Ayşe Tanhan, bir yıl önce tahliye edilmiş olsa sağlık durumunun çok daha iyi durumda olacağını vurguladı.

Siirt Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında 23 Ekim'de Şırnak'ın İdil ilçesinde tutuklanan 78 yaşındaki Emin Soyal da avukatlarının yaptığı itiraz üzerine tahliye edildi.

Kalbi pille çalışan ve yüzde 91 engelli olmasına rağmen tutuklanan 78 yaşındaki Soyal'ın ise kalp yetmezliği, KOAH, görme ve işitme kaybı gibi hastalıkları bulunuyor. (HABER MERKEZİ)

‘HASTANE BAŞVURUSU REDDEDİLİYOR’

POLİS merkezine dönük bombalı saldırıdan sorumlu tutularak ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılan Ekrem Gün ve Felek Gün'ün Annesi Zeliha Gün çocuklarının cezaevinde birçok ihlale maruz kaldığını belirtti. Anne Gün, Felek Gün için “Bizim gönderdiklerimizi de cezaevine almıyorlar. Cezaevinde kızım KOAH ve kemik erimesi hastalıklarına yakalandı. Hastalığından dolayı sürekli hastane başvurusunda bulunuyor. Ancak her seferinde talebi reddediliyor” dedi.

Ekrem Gün'ün ise tekli hücrede tutulduğunu aktaran anne Gün “Cezaevine mektup gönderiyorum, hiçbirisi kendisine verilmiyor. Cezaevinde oğluma kitap bile vermiyorlar” ifadelerini kullandı.

Geçinebilmek için haftada 96 saat çalışıyorum

“Haftalık çalışma saati 45 olması gerekirken, ben sabah 8’de tersaneye gidip akşam 5’e kadar çalışıp oradan çıkıp akşam saat 6’da kafede olacak şekilde çalışıyorum. Haftanın 96 saati çalışmakla geçiyor.”

Tuzla Tersanesinden genç bir işçi İstanbul

Yasaya göre haftalık çalışma saati 45 olması gerekirken, yapılan araştırmalara göre haftada 55 saatten fazla çalışmak hem sağlığımızı ve psikolojimizi büyük ölçüde etkilerken, ben haftada 96 saat çalışmak zorunda kalan tersane işçisi bir gencim.

Çalışma hayatımın nasıl olduğuna gelmeden önce neden bu kadar çok çalıştığımı değinmek istiyorum. Arkadaşlarım ile ev arayışlarındaydım. Benim için zorlu bir süreç olmuştur. Genelde ya çok pahalı oluyor ya emlakçıdan kiralık olduğu için emlakçıya çok büyük meblağlar ödememiz gerekiyor. Ya da bekar olduğumuzdan ötürü ev sahibi evi vermiyordu. Sonunda bir yer bulmuştuk ama yine benim açımdan paramın yeterli olmaması bir sorundu. Ben de bu sorunu çözmek için ek işe girdim. Sabah 8’de tersaneye gidip akşam 5’e kadar çalışıp oradan çıkıp akşam saat 6’da kafede olacak şekilde çalışmaya başladım.

Bırakın sosyal hayatı düşa girecek zamanım bile olmuyordu. Uyku problemlerim olmuştur. Bazı günler ya tağa girsem yorgunluktan uyuyamıyordum. Bazı zamanlarda ise 5 saat uyuyup etrafta zombi gibi dolaanıyordum. Bunun en büyük sebebi ise ev fiyatlarının bu kadar yüksek olması. 15 bin lira bir ev kirası. Düşünün: Asgari ücretli bir vatandaşın aldığı maaş 11 bin 400 lira. Yani ev kirasını ödemesi için birilerine ya da bankalara borçlanması gerekiyor. Ya da benim gibi ek iş yapmak zorunda kalıyor. Faturalar, kişisel ihtiyaçlar gibi şeylerden bahsetmiyorum bile.

ÖLÜM BİR NEFES KADAR YAKIN

Benim durumum “Tersanede çalışanlar iyi kazanıyor” düşüncesinin doğru olmadığını gösteriyor. Kendi deneyimlerim ile anlatmak istiyorum. Tersaneyi kısaca özetlemek gerekirse

Fotoğraf: Tersane İşçileri

TERSANEDE ÇALIŞMAK İÇİN ARDAHAN’DAN GELDİLER

**Eren YÜCEBOY
İstanbul**

Tuzla tersanelerinin karşısında kurulu olan sanayi bölgesi, tersaneler için çelik halat, motor parçası gibi aramalzemelerin üretildiği, motor bakımlarının yapıldığı onlarca atölyeden oluşan geniş bir alana yayılıyor. Sıra sıra dizilen atölyelerin aralarında, işçilerin kahvaltısı ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri poğaç, simit, açma satan küçük çay ocakları var. Bu çay ocaklarından birinde oturan İmam ve Şakir abi kardeş. İmam 23 yaşında, Şakir ise henüz 19’unda. Memleketleri Ardahan’dan birkaç gün önce İstanbul’a geldiklerini söylüyorlar. Amaç ise tersanede işçilik yapmak.

Geçim sıkıntısı nedeniyle memleketleri Ardahan’dan İstanbul’a geldiklerini anlatıyorlar. “Memlekette hayvancılık yapıydık. Mandıramız vardı. Yetiştirdiklerimizi satar, karnımızı doyururduk. Yıllardır hayvancılıkla uğraşarak on kardeşin sekizini büyütebilmiş babam. İki tane ufak olan kaldı şimdi sadece. Ama şimdi hayvancılıktan para kazanılmıyor.

Korona salgınından beri artık hiç kazanamaz olduk. Tersanede çalışan bir hemşehrimiz önerdi, ‘Gelin burada çalışın’ diye. Biz de uyduk onun aklına, geldik” diyor İmam.

‘OKUYALIM DESEK ALTINDAN KALKAMAYIZ’

İkisi de bu yaşlarına kadar üniversite okumayı akillarına dahi getirmemişler. Bunun gerekçesini ise üniversiteden bir beklentilerinin olmamasıyla açıklıyor Şakir: “Şimdi okul okumak da masraf. Az da değil, epey masraf. Üniversite okuyacak yaşta dört kardeşiz biz. Hepimiz desek ki okuyalım, kalkılmaz altından. Bizim amca oğlu gitti okudu. Geri geldi memlekete, bulamadı iş. Üniversiteden önce bizimle aynı işi yapıyordu. Üniversite bitirdi, yine aynı işi yaptı.”

Üç gündür her sabah iş başvurusu yapmak için Sultanbeyli’den Tuzla’ya geldiklerini aktarıyor İmam: “Geliyoruz gidiyoruz. Soruşturuyoruz neresi iyidir, neresi kötüdür diye. Kiminle konuşsak bin laf işitiyoruz. Herkes diyor ki ‘Aklınız varsa girmeyin, bu iş yapı-

maz.’ Başvurduğumuz yerlerden biri abi kardeş birlikte kabul etmedi çalışmamızı. Şimdilik birimizin işe alınabileceğini söyledi. Durmuş bu ara işler. Çok ihtiyaç yokmuş işçiyi. Başka bir yere sorduk, orası da diğerinden 100 liraya yakın daha az yevmiye veriyor.”

‘PANSİYON DİYORLAR AMA...’

Bundan sonrasında ilişkin planları tersane işçileri arasında da çokça şikayet edilen barınma sorununu çözebilmek. Şimdilik akrabalarında kaldıklarını ama bir müddet sonra bunun mümkün olamayacağını ve nerede nasıl kalacaklarını bilemediklerini söylüyor İmam: “Hadi desek ki birkaç gün daha, bir ay daha akrabaların evinde kaldık. Günün birinde yük oluruz. Eş dost da olsa bir süre sonra rahatsız olur. Kendimize ait bir evde yaşamamız gerekir yani. Ama internetten baktık, en ucuz ev 10 bin lira buralarda. Daha ucuza yok. Pansiyon diyorlar. Yaşayanlar varmış buralarda ama pansiyonlardan da kimse iyi bahsetmiyor. Ne yapacağız bilmiyorum...”

Meğer ne kadar çok bağımlıymışız

**Petrokimya işçisi
Kocaeli**

Biz işçiler, “Savaşı nasıl durdurabiliriz, oradaki zulmü nasıl sona erdirebiliriz. Nasıl oldu, savaş nasıl bu noktaya geldi” diye tartışmalar içerisindeyiz. Tabii bu savaş adil olmayan bir savaş çünkü güçlü ve güçsüz savaşı var ortada. Dolayısıyla yaşayan halkta kendini koruyacak hiçbir şey yok. Tamamen savunmasız durumdalar. Binlerce yıl yaşadıkları topraklarından sürgün edilip mülteci durumuna geliyorlar. İsrail’in onlara yaşattığı bu vahşet kabul edilebilir gibi değil. Bu durum Suriye’de, Irak’ta, Lübnan’da, Yemen’de, Ukrayna’da, Afrika’da ve daha sayamadığımız birçok ülkede yaşanmaktadır. Daha savaş sırası gelmeyen ülkelere de korku ve endişe sarmış durumda. Bu bitmek bilmeyen doymayan kan emici emperyalizmin bir savaşdır.

Biz işçiler, fabrikalarda bitmek bilmeyen iş yoğunluğunun arasında bize verilen ihtiyaç molarlarında bir araya gelerek bu durumu konuşuyoruz. Bizim grupta bizden yaşça büyük İsmail abimiz var. “Arkadaşlar, alışverişte gittiğinizde İsrail ürünlerini hepsini listeledim, sakın bunları almayın” dedi. Ben de listeye bir göz attım. O kadar çok İsrail ürünleri var ki ben de şaşırdım. “Mehmet Abi ne alacağız peki? Hepsini İsrail ürünleri, biz ne çok İsrail ürünleri tüketmişüz. Ne kadar çok bağımlıymışız. Bir de bizi yönetenler İsrail’e atıp tutuyorlar. Bir yandan da İsrail’le ticaretlerini güçlendirmişler” dedim.

Gruptaki bir arkadaşımız, “En iyisi

Fotoğraf: AA

İsrail bayrağını alıp üstüne Coca Cola dökelim, ‘Kahrolsun Netanyahu’ yazalım” dedi. Bizim fabrikada cuma günleri güzel yemek çıkar, yanında Coca Cola verirler. Herkesin elinde Coca Cola... “Arkadaşlar, bunları içerek hem İsrail’e destek oluruz hem de böyle mübarek günde Coca Cola içerek duble günah işlemiş oluruz” dedi. Gruptan biri, “Arkadaşlar bence içelim, yarıya geldiğinde atalım, tam içtik günah olur” dedi. Bir güzel içtik ama İsmail abi içmedi.

Hasan diye bir arkadaş “Kesin biz de savaşa gireriz” dedi. İsmail abi “Yok biz giremeyiz, NATO’dayız, bir de İsrail’in büyük şirketleri var ülkemizde. Biz girersek çok büyük zarara uğrarız” dedi.

Ben de “Abi sadece marketteki ürünleri almayarak mı savaşı durduracağız, ya da tepkimizi ortaya koyacağız? Ki ürünleri almazsak İsrail’e çok bir şey olmaz. Yani üstüne eklersek NATO’ya karşı Denizler boşuna mı canları pahasına direniş gösterdiler, üstelik terörist damgası yediler. Madem bir ambargo ya da tepki koyacaksak öncelikle anlaşmalara son vererek başlamalıyız” dedim.

Tabii herkes “Haklısın, doğru diyor-sun” dedi. Bizim esprili arkadaşımız “Ya arkadaşlar Devlet Bahçeli 24 saat müsaade verdi, zaman doldu sanırım. Hadi savaşa beyler” dedi. Molanın olduğunu anlayarak, “Şimdi iş zamanı, patronu devleti zengin etmeye” diyerek işimize döndük.

MENENGİÇ AĞAÇLARINDAN FISTIK HASADI YAPILDI

BİTLİS’te dağlık alanlarda kendiliğinden yetişen ve ekonomik getirileri olmadığı için Siirt fıstığı aşısı yapılan menengiç ağaçlarından 15 ton fıstık elde edildi.

Siirt’e yakınlıkla nedeniyle aynı iklim özelliklerine sahip köylerde aşısı tutan 5 bin ağaçtan bu yıl 15 ton fıstık hasat edildi. Fıstığın büyük bölümü Siirt’teki fabrikada işledikten sonra birçok kente gönderiliyor.

Köylülere yeni iş imkanlarının oluşturulması amacıyla aşıllı ağaç sayısının üç katına çıkarılarak fıstık üretiminin yaygınlaştırılması hedefleniyor.

Hizan’ın Nuh köyünde dik yamaçlardaki ağaçlara çıkarak fıstık hasadı yapan gençlerden Sıddık Üzen, fıstığın bölgede köylülerin en önemli gelir kaynaklarından biri haline geldiğini söyledi.

Menengiç ağaçlarını aşılama yaparak fıstık ağacına dönüştürdüklerini anlatan Üzen, “Hasat ettiğimiz fıstıkları satıyoruz. Bir kısmını da kışın tüketmek için kaldırıyoruz. Burada Güneydoğu iklimi hakim. Siirt’e çok yakınız ve aşılları oradan getiriyoruz. Burada üretilen fıstığın lezzeti Siirt fıstığıyla aynı. Çünkü aynı aşılları yapıyoruz” diye konuştu. (Bitlis/AA)

Fotoğraf: AA

İş bırakan işçilerin yevmiyeleri kesildi

Eda AKTAŞ
İzmir

İKRAMİYE hakları için 17 Ekim'de tam gün iş bırakan İzmir Büyükşehir Belediyesine bağlı İZENERJİ işçilerinin bir günlük yevmiyeleri kesildi.

İzmir Büyükşehir Belediyesi (İzBB) iştiraki İZENERJİ AŞ'de çalışan Genel-İş İzmir 2 ve 9 No'lu Şube üyesi işçiler toplu sözleşmeden doğan ikramiye haklarının ödenmesi üzerine 17 Ekim tarihinde 1 günlük iş bırakma, daha sonra yarım günlük iş bırakma eylemleri düzenledi. Sendika yönetimi ve temsilciler

de İzBB Egemenlik (başkanlık) binası önünde 5 gün boyunca gece gündüz nöbet eylemi yaptı.

Belediye, ikramiye hakları için 17 Ekim'de tam gün iş bırakan İZENERJİ işçilerinin bir günlük yevmiyesini kesti. Yevmiye kesintisine tepki gösteren işçiler, sendikanın aldığı karar doğrultusunda hareket ettiklerini ve yaptıkları eylemin yasal bir hak olduğunu söyledi.

Genel-İş İzmir 2 No'lu Şube işçilere gönderdiği mesajda, "Bu direniş işverenimizi ciddi rahatsız ettiği için eyleme katılan arkadaşlarımızın isimlerini aralık 1 günlük yevmiyelerin kesileceği yönünde çalışma başlatmıştır.

Bu çalışmanın yapılmasındaki tek amaç yarınlarda yapılacak olan mücadelemizi kırmaya yönelik bir hamledir. Biz işçiler yıllardır yaşanabilir ücret ve insanca yaşamak için mücadele ederken, işverenin gözü yine işçinin üç kuruşluk maaşındadır. Bizler sendikal haklarımıza sahip çıkmak üzere, toplumun bir adım ötesinde bir bilinçle hareket etmeliyiz ve mücadelemizin sonuna kadar arkasında durmalıyız. Bu yapılara karşı işçinin elinde tek bir güç var; birlik ve beraberlik içerisinde örgütlü hareket etmektir. Yevmiyemizi kesen İzBB yetkililerini şiddetle kınıyoruz. Baskılar bizi yıldıramaz" ifadelerine yer verdi.

Fotoğraf: Eda Aktaş/Evrensel

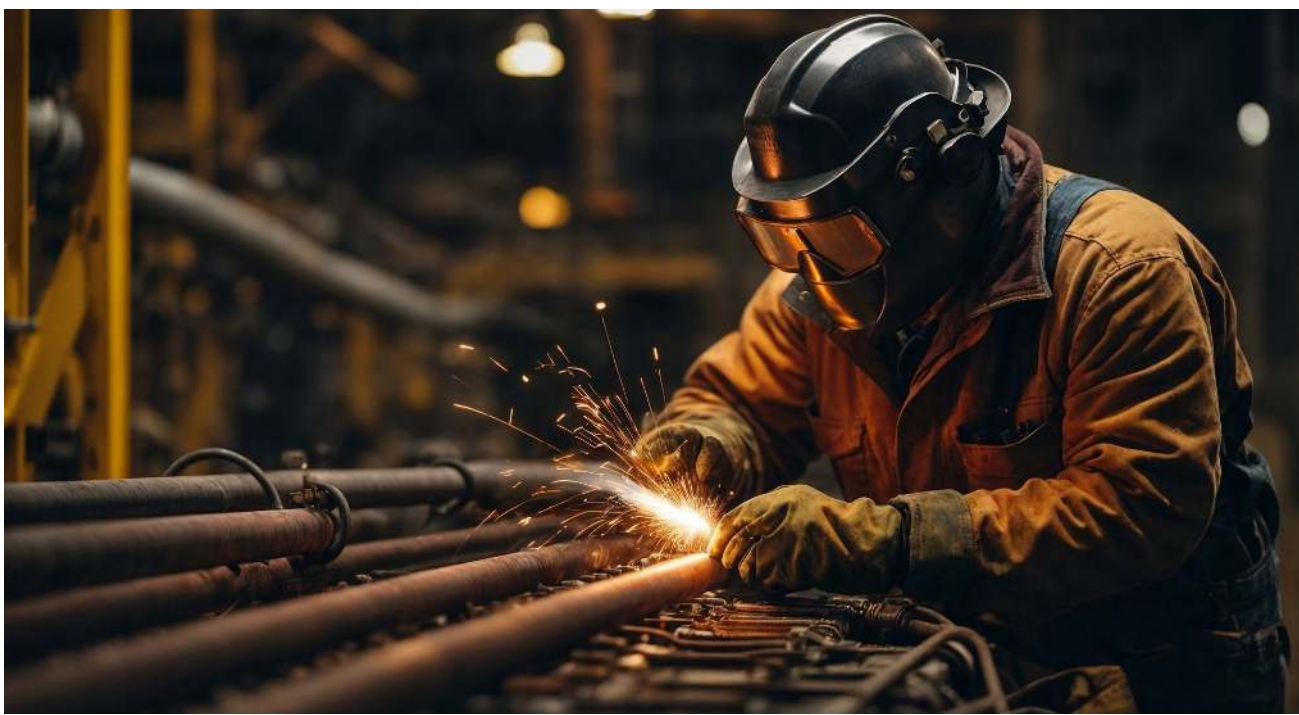
MESS'in önerisi daha fazla hak kaybı

150 bin işçiyi ilgilendiren MESS grup toplu iş sözleşmesi (TİS) süreci devam ediyor. İşçi sendikaları Türk Metal, Birleşik Metal-İş ve Özçelik-İş ile patron sendikası MESS arasında yapılan dördüncü toplantıda MESS, işçiler açısından daha fazla hak kaybı önerdi. MESS'in önerileri arasında telafi çalışması, hafif işlerde çalışabilir raporu olanlardan, önerilen işi kabul etmeyenlerin, tazminatsız işten atılması gibi maddeler yer aldı.

Türk Metal'in internet sitesinde yer alan açıklamaya göre sözleşme görüşmelerinin dördüncüsü İstanbul'da MESS merkez ofisinde yapıldı. Toplantıda 14 madde ele alınırken, Türk Metal'in, ulusal bayram ve genel tatillerde, hafta tatilinde yapılan çalışmalarda, yüzde 200 zamlı ödeme talebini kabul etmedi. İki günlük sünnet izni talebi de kabul görmeyen maddelerden oldu.

MESS'in önerdiği ve görüşmesi ertelenen maddeler arasında ise şunlar yer aldı:

Çalışma sürelerine ilişkin MESS denkleştirme uygulamasının toplu iş sözleşmesinde yer almasını ve denkleştirme süresinin 4 ay olarak uygulanmasını talep etti. MESS ayrıca 4 ay içinde çalışılmayan zamanlar için de telafi çalışması yaptırılabilmesinin

Fotoğraf: Pixabay

TİS'e eklenmesini istedi.

MESS, iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık ve analık hali gibi bazı zorunlu durumlar dışında kalan devamsızlık halleri istisna olmak üzere, devamsızlık yapılan günler göz önünde bulundurularak, ikramiyelerin kesinti yapılarak eksik ödenmesini, yapılan kesintilerin de bir fonda top-

lanmasını istedi.

Hafif işlerde çalışabilir raporu olanlardan, işveren tarafından önerilen işi kabul etmeyenlerin, iş akitlerinin ihbar tazminatı ödenmeksizin kendileri tarafından feshedilmiş sayılmasını talep eden MESS ayrıca deneme süresinin 2 aydan 4 aya çıkarılmasını isteyerek, ödemeler ko-

nusunda da yeniden değerlendirme yapmak istediklerini söyledi.

İç yönetmeliğe ilişkin değişiklikler de talep eden MESS, mazeretsiz çalışılmayan durumlarda ücret kesim cezası uygulanmasını istedi.

Türk Metal bir sonraki toplantının 22 Kasım'da yapılacağını bildirdi. (İŞÇİ SENDİKA SERVİSİ)

Fotoğraf: MA

Fazla ödeme iddiası hakkında suç duyurusu

Ömer İBRAHİMOĞLU

İSTANBUL'daki Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi yönetiminin, fazla ödeme yapıldığını öne sürerek kendisinden 4 bin 643 TL talep ettiğini belirten tıbbi sekreter, yapılmadığını belirttiği ödeme talebine dair suç duyurusunda bulundu.

İstanbul Kadıköy'de bulunan Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesinde çalışanların bazılarına, ağustos ayında yapılan zammın ardından eksik ücret yatırılırken, bazılarına ise iki defa ücret yatırıldığı ortaya çıktı. 4 bin 500'den fazla çalışanın bulunduğu hastanede, zamlı maaş ödemelerinin olması gerekenden az yattığını fark eden çalışanlar durumu hastanenin mali işler birimine bildirip düzeltme talebinde bulundu.

Başvuru yapanlara ödenmeyen meblağ geri ödenirken, bildirmeyenler ise ücretlerinin eksik aldı. Başvurular üzerine yapılan incelemede 100'den fazla çalışana ise iki kez maaş yatırıldığı tespit edilip bu ödemeler daha sonra geri talep edildi.

SAYIŞTAYDAN MÜFETTİŞ TALEBİ

Hastanenin tıbbi genetik bölümünde tıbbi sekreter olarak çalışan Güler Çınar'ın 27 Eylül'de resmi yazı gönderen hastanenin mali işler birimi, ücreti hesaplanırken sehven hata yapıldığını ve 4 bin 643 TL fazla ödeme yapıldığı gerekçesiyle bu paranın iadesini istedi. Ancak ücretinin dışında kendisine fazladan ödeme yapılmadığını belirten Çınar, bu sorunu çözemediği hastane yönetimi hakkında İstanbul Anadolu Adalet Sarayı'na giderek cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulundu.

Dilekçesinde durumu anlattığını mali işler birimi yetkililerinin kendisine, "Hastane personeli sayısı fazla ve maaştan sorumlu kişiler de sürekli tayin isteyip gidiyor" dediğini anlatan Çınar, şikayetçi olacağını söylediğinde vazgeçirilmeye çalışıldığını söyleyip, bu konuda aralarında geçen yazışmaları dilekçesine ekledi.

Birçok çalışanın yaşadıkları mağduriyeti maaş birimine bildirmesine rağmen eksik ödemelerin hâlâ kendilerine verilmediğini belirten Çınar, mağdur durumdaki kimi çalışanlara ait meşajları da yine kanıt olarak dilekçesine ekledi. Çınar, suç duyurusunda bulunmasının yanı sıra Sayıştay'da şikayette bulunup denetim yapılması için müfettiş talebinde bulundu.

Söz konusu iddiaları yöneltmek üzere MA'nın ulaştığı hastane yetkilileri ise soruları yanıtsız bıraktı. (İstanbul/MA)

EMEP ALİAĞA İLÇE ÖRGÜTÜNDEN TÜPRAŞ AÇIKLAMASI:

İşten atmalara dur diyecek işçilerin birliğidir

Fotoğraf: TÜPRAŞ işçileri

EMEK Partisi (EMEP) Aliğa İlçe Örgütü, Koç Holdinge bağlı TÜPRAŞ İzmit Rafinerisinde 5 işçinin işten atılmasına ilişkin yazılı açıklama yayımladı. Açıklamada, "TÜPRAŞ'ta keyfi işten atmalara ve müzakereciliğe dur diyebilecek tek güç işçilerin birliğidir" denildi.

Sendikal örgütlülüğün hiçe sayılarak, TİS maddelerine aykırı bir şekilde disiplin kurulu kararı olmadan işçilerin çıkarılması eleştirilen açıklamada, "Üstelik Aliğa'da da işten çıkarmaların gündemde olması konuşuluyorken sessizlikle geçirilemez. İş yerinde örgütlü Petrol-İş Sendikası işten çıkarmalara karşı işçilerin gücünü harekete geçirmek bir yana, işverenin tebligatçısı pozisyonuna düşmekte, çıkışların adeta yolunu açmaktadır. Nitekim, İzmit rafinerisinde çıkarılan iş-

çilerin üçünün işverene ve sendika yöneticilerine karşı eleştirilerini açık bir şekilde ortaya koyan hak arayan işçiler olması tesadüf olmasa gerektir" ifadelerine yer verildi.

‘İŞÇİLER MÜZAKERECİ TUTUMU REDDEDİYOR’

Geçen yıl yaşanan keyfi işten çıkarmaları hatırlatan EMEP, "Özellikle Aliğa işçisi; onur kırıcı pazarlıkları, müzakereci uzlaşmacı sendikal tutumu reddederek tepkisini eyleme dönüştürdü. Ancak sendika genel merkezinin eyleme karşı çıkarak sabotaj etmesinin, şubenin de merkezin kararı doğrultusunda eylemi sonlandırmasının ağır faturası bugün can yakıcı bir şekilde ortaya çıkmaktadır" dedi.

Sendika bürokratlarının bütün engellerine karşın son sözü yine TÜP-

RAŞ işçilerinin söylemesi gerektiğini belirten EMEP şu ifadelere yer verdi: "İşçilerin iradesi, iş yerlerinde örgütlü bir güce dönüştüğünde işverenin saldırıları geri püskürtülecek, hareketin önünde duran bürokratlar tarihin çöp sepetine süpürülecektir. Partimiz, TÜPRAŞ işçilerini, patron Koç Holdingin ve sermayenin tüm saldırılarına karşı birleşmeye, işten atmaları durdurmak için kendi iradelerinin bir yansıması olacak örgütlü bir güçle harekete geçmeye çağırıyor. Partimiz, her zaman TÜPRAŞ işçilerinin mücadelesinin yanında olmuştur, başta Aliğa'da olmak üzere bütün sendika ve demokratik kitle örgütlerini de bu mücadelenin yanında olmaya karşı durmaya çağırıyoruz. İşten atmalar durdurulsun, atılan işçiler geri alınsın." (İzmir/EVERENSEL)

‘İş cinayetlerini araştırma komisyonu kurulsun’

HALKLARIN Eşitlik ve Demokrasi Partisi (HEDEP) Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyigit iş sağlığı güvenliği ile ilgili sorunların ele alınması ve iş cinayetlerinin önlenmesi amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını istedi.

AKP'nin iktidarda olduğu 21 yıllık döneminde iş cinayetlerinde en az 32 bin 180 işçinin hayatını kaybettiğini belirten Koçyigit, "Soma, Amasra, Hendek, Davutpaşa, Ostim, Torunlar, Ermenek, Elbistan, Şırnak, Dursunbey, İstanbul Havalimanı gibi birçok işçi katliamı bu dönemde meydana gelmiştir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Dünya Sağlık Örgütü

(DSÖ) verilerine göre, her bin işçi için yılda 4 ila 12 yeni meslek hastalığı olgusu beklenmektedir. Meslek hastalıklarına bağlı ölümler ise iş cinayetlerine bağlı ölümlerin yaklaşık 5-6 katıdır. Ancak, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), her yıl sadece yaklaşık 500 meslek hastalığı tespit etmiş ve 5 ila 20 meslek hastalığına bağlı ölüm açıklamıştır. Bu durum, meslek hastalıklarının gizlenmesine ve ihmal edilmesine işaret etmektedir" dedi.

Taşeron çalıştırma ile esnek ve güvencesiz çalıştırmanın yasal hale geldiğine ve bu durumun iş güvencesini ortadan kaldırdığına dikkat çeken Koçyigit Türkiye'nin ucuz iş gücü

kaynağı haline geldiğini söyledi. Türkiye'de çocukların iş cinayetlerine kurban gittiğinden bahseden Koçyigit, "15 yaşın altındaki çocuklar yasak olan işlerde çalıştırılmıştır. Yoksulluk, 4+4+4 eğitim sistemi, çıraklık ve stajyerlik uygulamaları, mevsimlik tarım işçiliği gibi nedenlerle her yıl çok sayıda çocuk işçi hayatını kaybetmiştir. Geçinemedikleri için çalışan ve emekli olma hakkını sigortasız veya düzensiz çalıştırları için kazanamayan milyonlarca emekli ve yaşlı işçi bulunmaktadır" diye konuştu.

Kadınların en güvencesiz koşullarda çalıştırıldığını vurgulayan Koçyigit, "Kadınların ev içi emeği görün-

mez kılınmıştır. Her yıl çok sayıda kadın işçi hayatını kaybetmiştir. Türkiye'nin ve diğer dünya ülkelerinin, yanlış dış ve iç politikaların sonucu milyonlarca kayıtlı ve kayıtsız göçmen ve mülteci Türkiye'de bulunmaktadır. Bu göçmen ve mülteciler, sigortasız, ucuz ve dışlanmış koşullarda çalıştırılmıştır. Her yıl birçok göçmen ve mülteci işçi hayatını kaybetmiştir. Sonuç olarak, 21 yıl boyunca iş cinayetleri gündelik yaşamın bir parçası haline gelmiş ve bu durum olağanlaştırılmıştır. İşçi haklarının korunması ve iş sağlığı güvenliği önemli bir öncelik olmalıdır" dedi. (İŞÇİ SENDİKA SERVİSİ)

Fotoğraf: Evrensel

EYT'lilerin yarısı çalışıyor

EYT Yasası'ndan 1 milyon 632 bin kişi yararlandı. 832 bini ise emekli olmasına rağmen hâlâ çalışmak zorunda.

Kamuoyunda 'emeklilikte yaşa takılanlar (EYT)' olarak bilinen ve emeklilikte yaş sınırı nedeniyle uzun süre emekli olamayan yurttaşlar, EYT düzenlemesinin ardından çalışmaya devam etmek zorunda kaldı. EYT Yasası'ndan bugüne kadar toplamda 1 milyon 632 bin kişi yararlandı. Emekli EYT'lilerin 832 bini ise çalışmaya devam ediyor. Bu kişilerden 827 bin 394'ü SSK, 3 bin 140'ı BAĞ-KUR, 1361'i de Emekli Sandığından emekli olan kişilerden oluşuyor. SSK, BAĞ-KUR veya Emekli Sandığı kapsamında emekli olduktan sonra BAĞ-KUR kapsamında çalışmaya devam edenlerin sayısı ise bilinmiyor.

Emeklilikte yaşa takılanların (EYT) yarısı çalışmaya devam ediyor. AK Parti Adıyaman Milletvekili ve TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi Resul Kurt, Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin görüşmeleri sırasında emekli aylığı bağlanmamış EYT'liler hakkında bilgi verdi.

Fotoğraf: AA

Kurt, emeklilik başvurusu bekleyen EYT'lilerden bir kısmının prim gün sayılarının yetmemesi veya BAĞ-KUR prim sigortalısı sayılması nedeniyle emeklilik şartlarını henüz yerine getiremediği anlaşılan kişilerden oluştuğunu söyledi. Kurt, özellikle kurumlar arası yazışma, BAĞ-KUR ve benzeri hizmetlerin tespitiyle ilgili düzenlemeler nedeniyle az sayıda EYT'linin aylık bağlama süreçlerinin devam ettiğini belirtti.

BAĞ-KUR'LU ÇALIŞAN SAYISI BİLİNİYOR

SGK'nin verilerine göre, emekli olan EYT'lilerden 831 bin 895'i (yüzde 51'i) sosyal güvenlik destek primi (SGDP) kapsamında çalışmaya devam ediyor. Habertürk'ten Ahmet Kıvanç'ın yazısına göre, bu kişilerden 827 bin 394'ü SSK, 3 bin 140'ı BAĞ-KUR, 1361'i de Emekli Sandığından emekli

olan kişilerden oluşuyor.

EYT'liler ile birlikte SGDP'ye tabi toplam emekli sayısı ise 1 milyon 814 bin kişiye ulaştı. SSK, BAĞ-KUR veya Emekli Sandığı kapsamında emekli olduktan sonra BAĞ-KUR kapsamında çalışmaya devam edenlerin sayısı ise bilinmiyor. BAĞ-KUR kapsamında çalışan emekliler prim ödemediği için sayıları yayımlanmıyor. (EKONOMİ SERVİSİ)

Almanya'da sanayi üretimi azaldı ekonomik daralma ihtimali arttı

Almanya'da sanayi üretimi eylülde yüzde 1.4 ile beklentilerin üzerinde azaldı.

ALMANYA'da sanayi üretimi, otomotiv endüstrisindeki gerileme nedeniyle eylülde aylık yüzde 1.4 ile beklentilerin üzerinde azalarak düşüşünü sürdürdü. Almanya Federal İstatistik Ofisi (Destatis), sanayi üretimine ilişkin eylül ayı geçici verilerini açıkladı.

Buna göre, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi, eylülde bir önceki aya kıyasla yüzde 1.4 azaldı. Piyasa beklentisi sanayi üretiminin yüzde 0.1 gerileyeceği yönündeydi. Sanayi üretimi böylece art arda azalışını dördüncü aya taşıdı.

Öncü verilerle aylık yüzde 0.2 azaldığı açıklanan ağustos ayı sanayi üretimindeki düşüş de yüzde 0.1 olarak revize edildi. Veriler, eylülde ağıstosa göre enerji ve inşaat hariç sanayi üretiminin yüzde 1.7 azaldığını ortaya koydu. Söz konusu dönemde ara malı üretimi yüzde 1.9, sermaye malı üretimi yüzde 0.2 azaldı. Tüketim malları üretimi de yüzde 4.9 geriledi.

Destatis, sanayi üretiminin 2023'ün üçüncü çeyreğinde ikinci çeyreğe göre yüzde 2.1 daha az olduğunu belirtti. Destatis'in açıklamasında, "Sanayide çoğu sektör için gözlemlenen gelişme olumsuzdu. Eylüldeki düşüşün büyük kısmı otomotiv endüstrisindeki yüzde 5'lik gerilemeden kaynaklandı" ifadesi kullanıldı. (EKONOMİ SERVİSİ)

Fotoğraf: Pexels

RESESYON RİSKİ ARTIYOR

VP BANK Başekonomisti Thomas Gitzel, verilere ilişkin değerlendirmesinde, sanayi ağırlıklı Alman ekonomisinin makul ekonomik büyüme oranlarına ulaşmak için üretime bağımlı olduğunu ancak sanayi üretiminin bu yıl zayıf olduğunu ifade etti.

ING Küresel Makro Araştırma Başkanı ve Almanya Başekonomisti Carsten Brzeski de Almanya'nın sanayi üretimine ilişkin verinin yalnızca üçüncü çeyrekte ekonomik büyüme-

nin aşağı doğru revize edilmesini değil, aynı zamanda ülkenin 2023'ü teknik olarak resesyona ile bitirme riskini artırdığını belirtti.

Brzeski, "Henüz dördüncü çeyreğe ilişkin somut bir veri olmasa da son gelişmeler Alman ekonomisinin yılı resesyonda bitirmesi riskini açıkça artırdı" ifadesini kullandı.

Almanya ekonomisi, yılın üçüncü çeyreğinde zayıf satın alma gücü ve yüksek faiz oranları nedeniyle bir ön-

ceki çeyreğe göre yüzde 0.1 daralmıştı.

Hükümet, 11 Ekim'de bu yıl için daha önce yüzde 0.4 olarak açıklanan büyüme beklentisini küresel ekonomideki durgunluktan dolayı ekisi yüzde 0.4 olarak güncellemiştir.

Uluslararası Para Fonu da Almanya için büyüme beklentisini yüzde ekisi 0.3'ten ekisi 0.5'e indirerek, bu yıl küçülen tek gelişmiş ülkenin Almanya olacağını bildirmişti.

Avro bölgesinde üretici fiyatları eylülde yükseldi

Fotoğraf: Pexels

AVRO bölgesinde üretici fiyat endeksi (ÜFE), eylülde aylık bazda yüzde 0.5 arttı. Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat), Avrupa Birliği (AB) ve Avro Bölgesi'nin eylül ayı ÜFE verilerini yayımladı. Verilere göre, AB'de ÜFE, eylülde bir önceki aya kıyasla yüzde 0.6 artarken, 2022'nin eylül ayına göre yüzde 11.2 azaldı.

Avro bölgesinde ise ÜFE, eylülde aylık bazda yüzde 0.5 yükselirken, yıllık bazda yüzde 12.4 düştü.

ARTIŞ BEKLENTİLER PARALELİNDE OLDU

Piyasa beklentileri Avro bölgesinde ÜFE'nin aylık yüzde 0.5 artacağı, yıllık yüzde 12.5 azalacağı yönündeydi. Böylece, Avro bölgesinde ÜFE aylıkta beklentilere uyumlu, yıllıkta ise yakın seviyede gerçekleşti.

AB ülkeleri arasında ÜFE, eylülde yıllık bazda en fazla yüzde 38.9 ile İr-

landa'da, yüzde 32 ile Bulgaristan'da ve yüzde 18.3 ile İtalya'da geriledi. Yıllık ÜFE, Lüksemburg'da yüzde 23.8, Macaristan'da yüzde 7.1, Slovenya'da yüzde 3.1 arttı.

Aylık bazda ise ÜFE Lüksemburg'da yüzde 28.5, Romanya'da yüzde 2.6 ve Bulgaristan'da yüzde 2.1 artarken, Finlandiya'da yüzde 0.9, Polonya'da yüzde 0.3 ve Almanya'da yüzde 0.2 geriledi. (AA)

Hazine yüzde 42 faiz ile borçlandı

HAZİNE ve Maliye Bakanlığının iki yıl vadeli tahvil ihalesinde 23.9 milyar TL'lik teklife karşılık 3.99 milyar TL net satış gerçekleştirildi. 10 yıl vadeli devlet tahvilinin ihalesinde 16.6 milyar TL'lik teklife karşılık 7.10 milyar TL satış yapıldı.

10 yıl vadeli tahvilin ihalesinde bileşik faiz yüzde 31.98 oldu.

TOPLAM 10 MİLYAR TL BORÇLANDI

Hazine ve Maliye Bakanlığı 2 yıl vadeli 6 ayda bir yüzde 6.30 sabit kupon ödemeli devlet tahvilinin ve 10 yıl vadeli 6 ayda bir yüzde 13.10 sabit kupon ödemeli devlet tahvilinin yeniden ihracı öncesi piyasa yapımcıları ile kamudan toplam 10 milyar lira borçlandı.

2 yıl vadeli tahvilin ihracı öncesi piyasa yapımcılarının 7.41 milyar liralık teklifine karşılık, 4 milyar lira satış yapıldı. Bu tahvilde kamuya 3 milyar lira satış gerçekleştirildi.

10 yıl vadeli tahvilin ihracı öncesi piyasa yapımcılarının 4.65 milyar liralık teklifine karşılık, 3 milyar lira satış yapıldı. Bu tahvilde kamuya satış gerçekleştirilmedi. (EKONOMİ SERVİSİ)

DOLAR/TL'DE YÜKSELİŞ SÜRDÜ

DOLAR/TL'de yükseliş ivmesi haftanın ikinci işlem gününde de devam etti. Asya seansında sıg piyasada kur 28.63 ile yeni rekorunu gördü. Kur daha sonra 28.47 seviyesinde dengelendi. Yıl başından bu yana dolar/TL kurunda yüzde 52'yi aşan artış görüldü.

Dolar/TL'de yükseliş devam ederken risk primi de geriliyor. Türkiye'nin 5 yıllık risk primi (CDS) 370 baz puanına girdi.

Tahvil faizleri hızlı yükseldi

YURT içi piyasada yatırımcılar Hazine ve Maliye Bakanlığının tahvil ihalelerini takip ederken gösterge tahvil faizinde hızlı yükseliş yaşandı.

İki yıl vadeli tahvil faizi ihalelerin hemen öncesinde 275 baz puan artışla yüzde 42.4 seviyesine kadar yükseldi. Böylelikle gösterge tahvilde zirve seviyeler kaydedildi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2 yıl vadeli 6 ayda bir yüzde 6.30 sabit kupon ödemeli devlet tahvilinin ve 10 yıl vadeli 6 ayda bir yüzde 13.10 sabit kupon ödemeli devlet tahvilinin yeniden ihracı öncesi piyasa yapımcıları ile kamudan toplam 10 milyar lira borçlandı. İki yıl vadeli tahvilin ihracı öncesi piyasa yapımcılarının 7.41 milyar liralık teklifine karşılık, 4 milyar lira satış yapıldı. Bu tahvilde kamuya 3 milyar lira satış gerçekleştirildi. 10 yıl vadeli tahvilin ihracı öncesi piyasa yapımcılarının 4.65 milyar liralık teklifine karşılık, 3 milyar lira satış yapıldı. Bu tahvilde kamuya satış gerçekleştirilmedi. (EKONOMİ SERVİSİ)

IMF'den 'Çin' revizyonu

IMF, Pekin'den gelen daha güçlü politika desteğini gerekçe göstererek Çin'in ekonomik büyümesine ilişkin tahminlerini yükseltti. Fon, Çin'in 2023 büyüme beklentisini yüzde 5'ten yüzde 5.4'e çıkardı.

IMF ayrıca Çin'in gelecek yılki büyüme tahminini yüzde 4.2'den yüzde 4.6'ya yükselttiğini duyurdu. Ancak IMF emlak sektöründeki zayıflığın ve dış talepteki durgunluğun devam edeceği uyarısında bulundu. (EKONOMİ SERVİSİ)

YARGITAYIN ATALAY MÜTALAASI TEPKİ TOPLADI

AYM'yi fiilen fesheden hamle

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Anayasa Mahkemesine yetki sınırı çizdi. Dokunulmazlıktan yararlanamayacağı savunularak, TİP Hatay Milletvekili Can Atalay'ın tahliyesine karşı çıktı. Bu nu, fiilen AYM'yi feshetmek olarak değerlendirilen hukukçular, AYM kararını aşmak için Anayasa dışı bir ağ oluşturulmaya çalışıldığını vurguladı. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, AYM'nin hakkında "hak ihlali" kararı verdiği Atalay'ı tahliye etmemiş, dosyayı Yargıtay 3. Ceza Dairesine göndermişti. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, AYM'nin Atalay'ın başvurusu üzerine verdiği kararla ilgili mütalaasını Yargıtay 3. Ceza Dairesine sundu. Yargıtay 3. Daire Başkanlığına sunulan mütalaada Yargıtay 3. Ceza Dairesinin temyiz incelemesi sırasında verdiği tahliye talebinin reddi kararı hatırlatıldı. Mütalaada, "Somut olayda Atalay'ın 2013 yılında işlediği suç nedeniyle soruşturma ve kovuşturmaya milletvekili seçilmesinden çok önce başladığı, mahkumiyetine sevk ve uygulama maddelerinin TCK/312. maddesi kapsamında kalan suçla ilişkin olduğu anlaşıldığından, seçimden önce bu madde kapsamında suç işleyen milletvekili, Anayasa'nın 83/2 maddesinde öngörülen yasama dokunulmazlığından yararlanamayacaktır" denildi. Ayrıca yargılamanın Anayasa'nın 14. maddesini kapsadığı savunuldu.

Fotoğraf: Evrensel

BAKAN 'AYM ANAYASAYI DEĞİŞTİRİYOR' DEMİŞTİ

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, mütalaaya ilişkin eleştirilerin sorulması üzerine Yargıtay 3. Ceza Dairesinin kararını bekleyeceklerini söylemekle yetindi. Tunç, 3 Kasım'da yaptığı açıklamada ise, "Anayasa'nın 154. maddesine göre adliye mahkemelelerinden verilen kararların son inceleme merci Yargıtaydır. Kararları bu anlamda kesindir. AYM bu kararla, yorum farkıyla Anayasa'yı değiştirmiş gibi oluyor" demişti.

YARGITAY DA AYM'YE SINIR ÇİZDİ

3 Kasım tarihini taşıyan Yargıtay

mütalaasında da benzer ifadeler dikkat çekti. Mütalaada, AYM'nin anayasallık denetimi kapsamında sahip olduğu "hukukilik denetimi"nin sınırlarının çok iyi tayin edilmesi gerektiği ifade edildi.

Mütalaada, AYM hakimlerinin yapmış olduklarını hukukilik denetiminin "Yasama, yürütmenin yapmış oldukları işlemlerin, anayasal olarak sahip oldukları yetki sınırları içerisinde yapılıp yapılmadığını denetleme" ile sınırlı olduğu söylendi. Ayrıca denetimin, yargı alanındaki bireysel başvuruya konu hakkın ihlal edilip edilmediğini belirlemekle sınırlı olduğu da kaydedildi.

Mütalaada, "Şayet bir konu, anayasal hükümler çerçevesinde yasama,

TİP: ÜLKE BU HUKUKSUZLUĞA TESLİM EDİLEMEZ

TÜRKİYE İşçi Partisi de yaptığı açıklamada, "Hatay Milletvekilimiz Can Atalay'ın hukuksuzca hapisteye tutulması yönünde adeta talimat içeren bir mütalaayı Yargıtay 3. Ceza Dairesine yolladı. Anayasayı tanımıyorlar, resmen feshediyorlar! Hatay'ın ve ülkemizin kaderi bu hukuksuzluğa teslim edilemez!" denildi.

Emek Partisinin açıklamasında da, bu mütalaanın yalnızca bir hukuk garabeti değil; tek adam yargısının verdiği hukuk tanımazlığın son noktası olduğu belirtilerek, "Siyasiliği tartışılmaz olan bu tavır, ayrıca topluma hukuk güvenliğinin ortadan kalktığı; yargının bağımsız ve tarafsızlığının son bulduğunun beyanıdır. Hak ihlali ni devlet eliyle sürdüren yargı makamları derhal Can Atalay'ı serbest bırakmalı; suç işleyen yargı mensuplarıysa soruşturulmalıdır!" denildi.

yürütmeye, adli ve idari yargı alanına giriyorsa, AYM bu mercilerin bu alanda Anayasa'ya aykırı olmayan işlemlerini iptal ederek geçersizleştiremez" ifadelerine yer verildi. Atalay hakkında kararı Yargıtay 3. Ceza Dairesi verecek. (Ankara/EVRENSEL)

ANAYASA HUKUKÇUSU KABOĞLU: DEVLET İÇİNDE ANAYASA DIŞI AĞ

YARGITAY Başsavcılığı tarafından hazırlanan mütalaayı değerlendiren hukukçular ise uyardı: AYM fiilen feshediliyor

Anayasa Hukukçusu İbrahim Özden Kaboğlu: Yargıtay savcılığı bu konuda yetkisizdir. Böyle bir mütalaa anayasal değil. İki savcı bu mütalaa ile diyor ki 'Ben Anayasa Mahkemesinin kararının doğru

olup olmadığını değerlendiririm. Ben Anayasa Mahkemesinin üstünde, onu denetleyen bir organım.' Bu tartışmaya girmek istemiyorum, giresem bu savcılardan mütalaasını meşrulaştırmış olurum. Anayasa mahkemesi kararına uycaksınız, başka bir seçeneğiniz yok. Bu yolla Anayasa Mahkemesi kararını nasıl aşarsanız, nasıl etkisiz kılarız biçiminde

-devlet içerisinde- Anayasa dışı bir ağ oluşturulmaya çalışılıyor.

Kerem Altıparmak: AYM kararı karşısında herhangi bir derece mahkemesi ile Yargıtay arasında bir fark yoktur. Karara uymak zorundalar. Eğer Yargıtay türlü bahane ve gerekçelerle AYM kararına uymazsa, her derece mahkemesi de bunu yapabilir demektir. Bu da AYM'nin fiilen

feshedilmesi anlamına gelir.

Turgut Kazan: Bu mahkemeler arasında sıradan bir hesaplaşma değil, hukuka meydan okumadır. Bu aşamada yasayı tanınamamanın olduğunu görüyoruz. Bu apaçık bir suçtur. Bu Yargıtaydaki savcılardan değil aslında doğrudan Cumhurbaşkanının görüşüdür" dedi.

Barış Akademisyenlerinden Filistin çağrısı

BARİŞ Akademisyenleri bu kez "İsrail'e dur de" demek için imza attı. Akademisyenler, işgal sona erene ve barış tesis edilene kadar Türkiye'nin İsrail ile ilişkilerini kesmesi talebinde bulundu.

Türkiyeli Barış Akademisyenleri 192 imzayla yaptığı açıklamada, Filistin topraklarının 56 yıldır işgal edildiği ve 2006'dan beri de uluslararası hukuka aykırı olarak Gazze'yi kuşatan İsrail'in bugün tüm dünyanın gözü önünde Filistin halkına karşı bir insanlık suçu daha işlediği kaydedildi. Hamas diye bilinen ama anlaşıldığı kadarıyla toplam 12 çok farklı çizgiden Filistinli örgütten oluşan Filistin Direniş Grupları Ortak Operasyon Odasının 7 Ekim'deki saldırılarının İsrail tarafından fırsata çevrildiği ifade edilen açıklamada, "Filistin halkına yönelik bugüne kadarki en ağır devlet terörünü uygulamaya başlamıştır. Bu kıyımların arasında iki hastanenin yerle bir edi-

Fotoğraf: AA

lişine, ambulans konvoylarının bombalanmasına ve İsrail devletinin açıkça hiçbir savaş hukukunu tanımayacağını ilan edişine tanıklık ettik. Gazze'de 6 Kasım tarihi itibarıyla ölenlerin sayısının, binlercesi çocuk ve kadın olmak üzere 10 bini geçtiği tahmin ediliyor" denildi.

İsrail'in katliamlarda Hamas'ın saldırısını bahane ettiği belirtilen açıklamada, henüz Hamas'ın olma-

dığı zamanlarda da Filistin halkının yoğun baskı ve şiddete uğradığı hatırlatıldı. İsrail'in başlattığı kara hareketinin etnik temizlik ve hatta soykırım anlamını taşıdığına dikkat çekilen açıklamada, "Bu korkunç yok etme girişimine karşı çıkan birçok İsrailli akademisyenin, gazetecinin ve düşünürün ses verdiğine, devletin resmi söylemini sorguladıkları için bizzat devletleri tarafından ağır bir

cadı avına uğradıklarına, hedef gösterildiklerine şahit oluyoruz. Kendi devletin haksız savaşına ve katliamlarına karşı çıkan bu cesur insanların seslerini 2014 yılındaki Gazze bombardımanı sırasında da duymuştuk. Türkiyeli Barış Akademisyenleri olarak devletlerin özellikle savaş gibi olağanüstü durumlarda muhalif seslere karşı ne türden susturma ve yıldırma yöntemleri kullanabildiklerini çok yakından biliyoruz. Bundan dolayı hem Filistinli meslektaşlarımızla hem İsrail'de resmi görüşe aykırı ses çıkarabilen meslektaşlarımızla dayanışma içindeyiz. Türkiyeli Barış Akademisyenleri dünya kamuoyunu, siyasetçilerini ve medyasını İsrail'in katliamlarına karşı tavır almaya ve Türkiye Cumhuriyeti devletini işgal sona erene ve barış tesis edilene kadar İsrail ile askeri, ticari ve diplomatik ilişkisini kesmeye çağırıyoruz" ifadelerine yer verildi. (Ankara/EVRENSEL)

İyi Partili Nebi Hatipoğlu AK Partiye'ye katıldı

İYİ Parti Eskişehir Milletvekili Nebi Hatipoğlu AKP'ye katıldı. Yerel seçimlerde AKP ile iş birliği yapılabileceği önerisiyle gündem olan Nebi Hatipoğlu, AKP'ye geçeceği iddialarına ilişkin daha önce "Hayır tabii ki geçmem AK Parti'ye, ne isim var" diye yanıt vermişti. Ancak Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, partisinin genel merkezinde Merkez Karar Yönetim Kurulu (MKYK) toplantısında Nebi Hatipoğlu'na rozet taktı. (HABER MERKEZİ)

Fotoğraf: X/@AKparti

HEDEP'ten Erdoğan'a: Hangi garantörlükten söz ediyorsun?

TÜRKİYE'nin İsrail ile ticari-askeri anlaşmalarına dikkat çeken HEDEP Eş Genel Başkanı Tülay Hatimoğulları, Erdoğan'a "Hangi garantörlükten söz ediyorsunuz" diye tepki gösterdi.

HEDEP Eş Genel Başkanı Tülay Hatimoğulları partisinin grup toplantısında Filistin'deki katliama seyirci kalmamak gerektiğini vurguladı. "İsrail ile ticari ve askeri anlaşmalarımızı devam ettirdiğiniz sürece siz hiçbir şey yapamazsınız" diyen Hatimoğulları, "Şimdi diyor ki garantör olalım gelin barışı sağlayalım ama buradan ben Erdoğan'a soruyorum, siz kaç savaşın

çözümünde yer aldınız? Türkiye'de Kürt sorunu capcanlı, dipdiri ortadayken, barış çağrılarında kulak vermezken, siz hangi barıştan bahsediyorsunuz hangi garantörlükten bahsediyorsunuz. Bunu anlamak mümkün değil" dedi. Erdoğan'ın, "Savaşı halkların vicdanı sona erdirecek" sözlerine de tepki gösteren Hatimoğulları, "Erdoğan vicdanıyla çıksın kürsüden desin ki Filistin sorununu çözmek üzere yola çıkacağım gibi Kürt sorununu da çözmek istiyorum desin bakalım. Ama bunu diyecek ne yürek ne bilinç ne de bir anlayış var" diye konuştu. (HABER MERKEZİ)

YOLCULUK

Ayşen UYSAL
 uysalaysen@gmail.com

SİYASETLE VE SİYASET İÇİN YAŞAYAN KİŞİLER

Cumhuriyet Halk Partisi 38. Olağan Kurultayını geçtiğimiz hafta sonu yaptı. Medyasından bilim insanlarına, siyasetçisinden analistlere kadar eleştirel sesleri bastıran koronun marşını bir kenara bırakacak olursak, bu kurultay siyaset sosyolojisi açısından çok önemli konulara, sorulara ve analizlere kapı açtı. Her bir soruyu bu yazıda tartışma olanakım yok. Zira, liste çok uzun, ancak bir yerlerden başlamak lazım.

■ Siyaset bir meslek mi? Birtakım meslek gruplarının siyasetteki ağırlığı düşünüldüğünde siyaset mesleklerin mesleği mi?

■ Partilerde yöneticilik görevlerini üstlenenler ve özellikle seçilmişler yönetilenleri temsil ediyorlar mı?

■ Parti içi siyasal ittifaklar, siyasette dost ve düşman ayrımı,

■ Siyasal parti ve toplumsal hareketler ilişkisi,

■ Siyaset bir gösteri mi? Siyasette söylemler, roller, ritüeller,

■ Siyasal travma (Nasıl oluyor da kısa bir süre önce kurtarıcı olarak görülen(ler) kurtar(a)mayınca lanetleniyor?)

■ Siyaset bir kurtarıcı ile mi yapılır, tabandan örgütlenme ile mi?

Bu hafta tartışmaya birinci madde ile başlayalım. CHP kurultayı her şeyden önce temsil sorunu ve siyasetin bir meslek haline gelmesi ile ilgili çok önemli şeyler söyledi. Bu profesyonelleşme ne bu kurultayla ne de CHP ile sınırlı. Bu nedenle de bir değişimi/kopuşu değil, aksine bir sürekliliği gösteriyor.

Siyasetin profesyonelleşmesi yeni bir olgu değil. Temsili demokrasinin tarihi bir anlamda siyasetin bir meslek haline gelmesinin de tarihi. Daha on dokuzuncu yüzyılın sonlarından itibaren siyasi görevler "Özgün toplumsal özellikler gösteren" ve "siyasette uzmanlaşmış" aktörlerin tekeline girmeye başladı. Seçim işleri ile merkezi ve yerel yönetim görevleri esas olarak üst sınıflara mensup bir grup siyaset profesyoneli tarafından üstlenildi. İstisnaları olmakla birlikte. Sosyolojinin en önemli isimlerinden Max Weber siyasetin profesyonelleşmesini anlatmak için "siyasetle ve siyaset için yaşayan kişiler" ifadesini kullandı. Bu söz bize siyasetin bir meslek haline gelmesinin iki boyutunu anlatır.

İlki, meslekten olmak, yani siyaset yapan gruba ait olmak, siyaseti mesleği haline getirmek, kariyer mantığına sahip olmak, dolayısıyla da maddi ve sembolik karşılığını almak şeklinde özetlenebilir. Bugün siyaset sahnesinde yer alan her bir aktörün bir kariyer planı var. Bu kariyer bazen yerelde başlıyor, bazen de doğrudan merkezde. Kariyer hesapları kimi zaman gerçekleşiyor, kimi zaman başarısızlıkla sonuçlanıyor, ancak her siyasetçi bu hesaplarla yarışa başlıyor. Bunu yaparken de hayatlarını buradan elde ettikleri maddi kazançlarla sürdürüyorlar. Yani siyaset sayesinde yaşıyorlar. Bu durumu sadece milletvekili maaşları, belediye başkanlarının maaşları, belediye meclis üyelerinin huzur hakkı vs. çerçevesinde düşünmemek lazım, siyasal partiler toplumsal ağlar inşa eden birer "şirkettir" ve insanlar bu ağlara dahil olarak kazançlar elde ederler. Eczacı Özgür Özel, Avukat Sezgin Tanırkulu, Bürokrat Emmanuel Macron, Avukat Marine Le Pen, Finansçı Rishi Sunak, Hekim Murat Emir, Avukat Meral Daniş Beştas, Mühendis Fuat Oktay artık hayatını siyasetten kazanır. Siyasette bu mesleklerin alan kazanmaya başlaması da yeni değil, yirminci yüzyılın başlarına kadar geriye gider. Tanınmışlıkları ve saygınlıklarının kaynağı, belki de onların siyasi kariyerini mümkün kılan ilk meslekleri değil, esas meslekleri haline gelmiş olan siyasetçilik/particiliktir.

Siyasetin profesyonelleşmesinin ikinci göstergesi, meslek sahibi olmakla ilgili. Bu durum siyasetçilerin bazı özgün yetkinliklere ve bilgiye sahip olmasına gönderme yapar. Özellikle ilk zamanlarda hitabet yeteneği bazı kişileri siyasi kariyerde hızla yükseltti. Hitabetle kasıt Türkiye'de partilerin sıklıkla anladığı gibi avazı çıktığı kadar bağırarak değildi tabii. Zamanla hitabet yeterli bir yetkinlik olmaktan çıktı. Ekonomi, finans, işletme, hukuk bilgilerine sahip olmak, başka faktörlerle birlikte siyasi kariyerde yükselmeyi kolaylaştırdı. Bugün, bu meslekleri icra edenlerin siyasetteki ağırlığı bir tesadüf değil yani.

Eczacı Özgür Özel beş dönemdir milletvekili, hayatını siyaset mesleğinden kazanıyor, siyasi kariyeri onun mesleği. Üstelik mesleğin profil özelliklerini de ziyadesiyle taşıyor: Erkek, eğitilmiş, profesyonel meslek sahibi. Vurgu yaptığı gençliği de Türkiye siyasetinin yaş ortalamasının altında değil. Özel, kurultaydan önce ve kurultay esnasında sık sık meslek ve uzmanlıktan hareketle eski yönetimi eleştirdi, yine aynı mantıkla birlikte çalışacağı ekibe dair ipuçlarını verdi. Dekanlık yapan bir maliyeci, uluslararası ilişkilerci, ekonomi uzmanı, vs. Siyasetin uzmanlık gerektiren ve meslek esasına dayalı bir "iş" olduğunu teyit edersene. Burada temsil tartışması yoktu, uzmanlık tartışması vardı. Sınıfsal temsile ise hiç yer ayırmadı. Toplumsal cinsiyet temsiline konuşmasında sınırlı yer verdi, ama hemen ertesi günü Parti Meclisi anahtar listesini hazırlarken buna riayet etme gereği duymadı.

Sözün kısası, "değişime", spor müsabakalarının tarafgirliği ile değil de siyaset biliminin kavramlarıyla ve muhakemeleriyle bakmakta fayda var sanki. Naçizane.

KISA... KISA

Ayna'ya 2 yıl 6 ay hapis

KENDİNİ fesheden BDP'nin Eski Eş Genel Başkanı Emine Ayna'ya, 2011-2016 yılları arası çoğunluğu milletvekili kimliğiyle katıldığı 34 eylem ve etkinlikte yaptığı konuşmalardan dolayı "Terör örgütü propagandası yapmak" ile "toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefetten" yargılandığı davadan 2 yıl 6 ay hapis cezası verildi. (DIYARBAKIR)

Anne ve 5 çocuğu defnedildi

Fotoğraf: DHA

SIIRT'in Kurtalan ilçesinde şarampole devriliş alev alan otomobilde hayatını kaybeden Aynur Yaşar (35) ve çocukları Beritan (15), Viyan (14), Baho (12), Cudi (6) ve Rodi'nin (4), Batman'ın Kozluk ilçesinde gözyaşlarıyla yan yana toprağa verildi. Kazadan yaralı kurtulup hastanede tedaviye alınan baba Mehmet Yaşar (42), doktor izniyle cenazeye katıldı. 8 kişilik aileden geride Mehmet Yaşar ve o gün kayıpta anneannesinin yanında kalan 11 yaşındaki kızları Nuvarin hayatta kaldı. Kazayla ilgili soruşturma sürüyor. (BATMAN)

Silahlı saldırıda öldü

Fotoğraf: MA

MARDİN'in Midyat ilçesine bağlı Yemişli kırsal mahallesinde önceki gün kimliği belirsiz kişiler tarafından eşi ile misafirlikten dönen Süryani yurttaş Gevriye Akgüç (92) kimliği belirsiz kişi ya da kişilerin silahlı saldırısına uğradı. Akgüç, yapılan tüm müdahalelere rağmen hayatını kaybetti. Olayla ilgili soruşturma başlatıldı. (MARDİN)

Koma Ma'dan coşkulu konser

Fotoğraf: MA

KOMA Ma, coşkulu bir kalabalığın katılımıyla Diyarbakır'da konser gerçekleştirdi. Sanatçı Organizasyonun katkılarıyla Amed Şehir Tiyatrosunda düzenlenen konsere yoğun ilgi gösterildi. Ulusal kıyafetleriyle sahneye çıkan sanatçılar, "Govend e", "Seydik", "Yar Gijlokê", "Fadikê" gibi folklorik tarzda birçok Kürtçe şarkı seslendirdi. Konser bugün de aynı yerde ve aynı saatte devam edecek. (DIYARBAKIR)

BAYKAN DENİM İŞÇİLERİ:

Emeğimize sahip çıkacağız

**Berfin GÜLER
Malatya**

Malatya 2. Organize Sanayi Bölgesinde bulunan Baykan Denim fabrikasında işçiler, banka promosyonlarını alamadılar. Fabrika yönetiminin 2023 yılında promosyonları vereceğini söylemesine rağmen neredeyse bir senedir bir gerekçe göstermeksizin işçiler, geçiririldiklerini belirttiler. Geçim sıkıntısına değinen işçiler, emeklerinin karşılığını istediklerini söyledi.

'BİZİ KÖLE GİBİ GÖRÜYORLAR'

Arzu Çelikkaya Baykan Denim'de ütü paket bölümünde çalışıyor. Çelikkaya işçilerin sürekli ezildiğini ve işçilerin minnet duymasının beklendiğini belirterek şöyle söyledi: "İş veren işçileri köle gibi görüyor. İşçiler tepki gösterse de bir ay sonra susarlar gibi görüyor. Bir ihtiyacımız var mı kimsenin umurunda değil. Baykan Denim işçileri her zaman eziliyor. Maaşımızı verip sigortamızı yatırıyorlar diye minnet duymamızı bekliyorlar. Artık o devir geçti. Sabahtan akşama kadar canımız çıka çıka ailemizden, çocuklarımızdan en önemlisi de ömrümüzden kısa kısa emek veriyoruz."

Çelikkaya, "Buna rağmen hakkımız olan promosyonu geçin almayı, lafını bile etmemize izin vermiyorlar. İşler kötüye gidiyor diyerek işçiye baskı kuruyorlar ve haklarımızı sömüyorlar. Bizim sesimizi duymuyorlar. Asla bize bir bilgi verilmiyor. Hep bir baskı altındayız" dedi.

'PROMOSYON HAKKIMIZ'

Haklarına sahip çıkacaklarını söyleyen Çelikkaya, "Promosyon bizim hakkımız ve biz o promosyonu istiyoruz. Bize kulak tıkayan fabrika yönetimine, bütün organize sanayiye sesimizi duyuruyoruz. Emegimizin karşılığını istiyoruz. Baykan Denim biz işçilere köle gibi değil de insan gibi davranana kadar ne geliyorsa elimizden yapacağız. Bizi susturmaya, korkutmaya çalışıyor-

Fotoğraf: DHA

'SÜRECİN TAKİPÇİSİ OLACAĞIZ'

KONUYA dair görüştüğümüz Birleşik Tekstil Dokuma ve Deri İşçileri Sendikası (BİR-TEK-SEN) Malatya Temsilcisi Halime Sancak ise takipçisi olacaklarını söyledi. Sancak, "İşçiler her zamanki gibi deprem süreci sonrası maddi zorluklar yaşadı. Birçok işçinin evi hasar aldı, yıkıldı. Birçoğu konteyner kentte kal-

maya başladı. Bu sebeple de bu promosyona ihtiyaçları var. BİRTEK-SEN olarak işçilere bir an önce promosyonlarının ödenmesini talep ediyoruz. Baykan Denim eğer işçileri ile bir ailevi diyorsa bir an önce işçilerin haklarını ödemelidir. Biz de sürecin takipçisi olacağız" dedi.

lar ama boyun eğmeyeceğiz" diye konuştu.

'ALDIĞIMIZ ÜCRET GEÇİNMEYE BİLE YETMİYOR'

Sinan 29 yaşında. Depremde evi zarar gördüğü için Samanköy'de konteyner kentte kalıyor. Deprem öncesi borçlanan Sinan, borçlarını ödemekte zorlandığını belirterek, "Deprem öncesi mobilya almıştım kredi çekmiştim 60 bin TL. Depremde evim yıkıldı ve eşyalarım gitti. Hâlâ borcunu ödüyorum. Promosyonun verileceği söylendi ona güvenmiştim. Ama şimdi çok zorlanıyorum. 2023'te vereceğiz dediler 2024'e

giriyoruz hâlâ verilmedi. Fabrikadaki birçok işçi bastırıyor ama insan kaynakları sürekli yok diyor. Bu paraya ihtiyacımız var. Aldığım ücret geçinmeye bile yetmiyor" şeklinde konuştu.

'EŞİM ÇALIŞMIYOR, BORÇLARIMIZ VAR'

Berna ise, "Depremle hepimizin hayatı altüst oldu. Evimizden düzenimizden olduk. Hepimiz bu promosyona sırt dayamış bekliyoruz. Konteyner kentte kalıyorum, borçlarım var. Eşim çalışmıyor. Promosyona ihtiyacım var. Bütün fabrikalar işçilerine ödedi bir tek Baykan Denim ödeme yapmadı. Artık işçiyi mağdur etmeyi bıraksınlar" dedi.

Belediyede yolsuzluk iddiaları üzerine müfettiş görevlendirildi

Fotoğraf: Evrensel

KAYYUMLA yönetilen belediyele-re dair rüşvet ve yolsuzluk haberlerine bir yenisi daha eklendi.

Amida Haber'in aktardığına göre Kayapınar Belediyesinin geçen yıl düzenlediği asfalt ve mucur ihalesinde yolsuzluk yapıldığı iddiaları üzerine işçileri Bakanlıı tarafından müfettiş görevlendirildi. Belediyeye gelen mülkiye başmüfettişi asfalt ve mucur ihalesinin tüm evraklarını incelemeye aldı. Mülkiye başmüfettişinin, belediye

başkan vekili hakkındaki şikayetleri de mercek altına aldığı öğrenildi.

Müfettişin yapacağı çalışmaların ardından durumu raporlaştırıp Bakanlığa sunması bekleniyor. Rapor doğrultusunda soruşturmanın açılıp açılmayacağı netleşecek.

BAĞLAR BELEDİYESİNDE İKİ YÖNETİCİ RÜŞVETTEN TUTUKLANMIŞTI

Geçen hafta da Diyarbakır Bağlar

Belediyesi Fen İşleri Müdürü Fırat Kılıç, bir iş insanından imar izni için rüşvet alırken suçüstü yakalanmıştı. Soruşturma kapsamında İmar ve Şehircilik Müdürlüğünden sorumlu Belediye Başkan Yardımcısı Sıddık Aycıl da gözaltına alınmıştı. İki isim de tutuklanırken ifade veren Bağlar Belediye Başkanı AKP'li Hüseyin Beyoğlu'na yurt dışına çıkış yasağı getirilmişti. Olayla ilgili iddialar artarken, incelemeler sürüyor. (HABER MERKEZİ)

Meclis Başkan Vekili Önder'in yargılanması durduruldu

Fotoğraf: TBMM

HALKLARIN Eşitlik ve Demokrasi Partisinin (HEDEP) Meclis Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder hakkında "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla açılan davanın duruşması Diyarbakır 8'inci Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü. Duruşmada Önder'in Avukatı Serdar Çelebi hazır bulundu

BELGELE MAHKEMEYE ULAŞTI

Bir önceki celsede, Önder'in milletvekili seçilmesi nedeniyle Anayasa'nın yasama dokunulmazlığını dü-

zenleyen 83'üncü maddesi kapsamında yeniden yasama dokunulmazlığı kazandığı ve yargılamasının durdurulması talebi sonrası, mahkemenin İl Seçim Kurulundan ve Meclisten istediği vekillik belgeleri mahkemeye ulaştı.

Av. Çelebi, mahkemenin istediği belgelerin geldiğini hatırlatarak, yargılamanın durdurulması talebini yeniledi. Mahkeme, yeniden vekil seçilerek yasama dokunulmazlığı kazanan Önder'in yargılanmasının durdurulmasına karar verdi. (MA)

Fotoğraf: Evrensel

Bingöl'de 18 kişi gözaltına alındı

BİNGÖL kent merkezi ile Genç, Karlıova ve Solhan ilçelerindeki kimi evlere polis baskınları yapıldı. Dün ve önceki gün yapılan baskınlarda aralarından Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (HEDEP) Bongılan İlçe Eş Başkanı Übeyid Özer'in de olduğu en az 18 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların tümü İl Emniyet Müdürlüğünde tutuluyor. Yürütülen soruşturma dosyasına dair 'gizlilik' kararı alınıp avukat kısıtlılığı getirildiği öğrenildi.

Gözaltına alınanlardan bazılarının isimleri şöyle: Alaattin Narinç, Abdurrahman Sav, Şefika Doğan, Mehtap Ergi, Mazlum Serinyel, İsmail Andan, Yunus Sönmez, Saadet Arslan, Ruken Yiğit, Tuba Demir, Hasan Akyol, Ahmet Dumlul, Kıymat Bağlı, Vesile Sayak, Tütem Çıkaray ile ismi öğrenilemeyen Boğatekin. (MA)

HEDEP'li milletvekili hapishanelerdeki hak ihlallerini sordu

Fotoğraf: HEDEP

HEDEP Ağrı Milletvekili Nejla Demir, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç tarafından cevaplandırılması talebiyle verdiği soru önergesinde Patnos T Tipi, Van Yüksek Güvenlikli, F ve T Tipi ve Ahlat T Tipi Hapishanesinde yaşanan hak ihlallerini sordu.

Hapishane ziyaretleri sonrasında kurumlar tarafından açıklanan raporlarda, ülke hapishanelerinde yaşanan ciddi insan hakları ihlallerini bir kez daha gözler önüne serdiğini belirten Demir, "Hapishanelerdeki sağlık hizmetlerinin yetersizliği, hasta mahpusların tedaviye erişememesi, dil ve iletişim özgürlüğünün kısıtlanması, kitap kotalarının uygulanması ve yetersiz yemek verilmesi gibi sorunlar, mahpusların yaşadığı zorlu koşulları vurguluyor. Özellikle 'Koşullu salıverilme' döneminde mahpusların tahliyelerinin engellenmesi, hukukun çiğnenmesine dair ciddi endişelere yol açıyor. Bu raporlar, cezaevlerindeki koşulların derhal düzeltilmesi gerektiğini bir kez daha hatırlatıyor. Bu hak ihlalleriyle mücadele etmek ve daha adil bir hapishane sistemi için gerekli adımların Bakanlık atılması zorunluluk arz ediyor" dedi.

'HERHANGİ BİR GİRİŞİMDE BULUNACAK MISINIZ?'

- "Bahse konu olan hapishanelerdeki sağlık hizmetlerinin yetersizliği ve hasta mahpusların tedaviye erişememesi sorunlarına dair bir çözüm öneriniz var mıdır veya olacak mıdır?"

-Van Yüksek Güvenlikli, F ve T Tipi, Patnos T Tipi ve Ahlat T Tipi Hapishanesinde yaşanan hak ihlallerinin önlenmesine ilişkin herhangi bir girişimde bulunacak mısınız?

-Hapishanelerde kitap ve gazete gibi basılı yayınların sınırlamalara tabi tutulmasının nedenleri nelerdir ve bu konuda ne gibi iyileştirmeler planlıyorsunuz?

-Söz konusu hapishanelerdeki yemeklerin kalitesizliği ve yetersizliği ile ilgili olarak ne tür önlemler almayı düşünüyorsunuz?

-Hapishane kantinlerindeki yüksek fiyatlandırma ve ekonomik zorlukları aşmak için ne tür tedbirler planlıyorsunuz?

- 'Koşullu salıverilme' döneminde mahpusların tahliyelerinin engellenmesiyle ilgili sorunları çözmek için ne herhangi bir yasal düzenleme ne zaman yapılacaktır veya yapılmama gerekçesi nedir?

-İlgili hapishanelerdeki iletişim özgürlüğünü artırmak için hangi önlemleri almayı planlıyorsunuz?

-Bu hapishanelerde sağlık hizmetlerini izlemek ve denetlemek için ne tür bağımsız mekanizmalar bulunmaktadır? Bu hususta herhangi bir ilerleme kaydedilmemesinin nedeni nedir?" (HABER MERKEZİ)

ABD'DEN İSRAİL'E SİLAH GÖTÜREN GEMİYİ ENGELLEMEK İÇİN LİMANI BLOKE ETTİLER:

Soykırım gemilerini engelle!

İspanya'da Katalan liman işçileri, savaş gemilerinin faaliyetlerini engelleyeceklerini ilan etti. ABD'de İsrail'e askeri malzeme taşıyan gemi karadan ve denizden saatlerce bloke edildi. Yine ABD'de bir grup genç, İsrail'e bomba üreten bir fabrikanın girişini kapatarak eylem yaptı.

ABD'nin Washington eyaletinde bulunan Tacoma Limanı Filistin'le dayanışma eylemine sahne oldu. Limana İsrail'e silah götürmek üzere bir askeri ikmal gemisinin geldiği haberini alan yüzlerce kişi sloganlarla limana giderek terminal girişini bloke etti.

Cape Orlando isimli geminin İsrail'e giden silahlarla yüklü olduğunu açıklayan yaklaşık 500 kişi, "Soykırım gemisini engelle" sloganlarıyla pazartesi gün doğumundan itibaren saatlerce eylem yaptı. Aynı sırada geleneksel kayıkları ve Filistin bayraklarıyla denizden limana yaklaşan Amerikan yerlisi gruplar da geminin limandan çıkmasını engellemeye çalıştı.

AP'nin haberine göre ABD Savunma Bakanlığı sözcülerinden Hava Kuvvetleri Yarbayı Bryon J. McGarry yaptığı açıklamada söz konusu geminin ABD donanmasına bağlı olduğunu ve ABD askeri kargolarının taşınmasına destek verdiğini doğruladı. McGarry, "Operasyon güvenliğini nedeniyle Savunma Bakanlığı bu tür gemilere yüklenen kargolarla ilgili geçiş ya da hareket detayları, bilgisi vermemektedir" dedi.

San Francisco merkezli Arap Kaynak ve Örgütlenme Merkezinden Wasim Hage, protestonun amacının Cape Orlando'nun yüklenmesini engellemek olduğunu söyledi. Hage yaptığı açıklamada, "Bu, insanların 'Hayır, soykırıma fon yok, hastaneleri bombalayan ve Gazze'deki çocukları öldüren ABD bombalarına hayır' demek için ortaya çıktığı tarihi bir ana işaret ediyor" dedi. Eylemin yerel saatle akşam 17.00'de sona erdiği bildirildi.

Cape Orlando gemisi, Tacoma'ya doğru yola çıkmadan önce cuma günü de demirlediği Oakland, Kaliforniya'da benzer protestolar yaşandı. Yaklaşık 300 protestocu geminin kalkışını geciktirdi ve ABD sahil güvenliği gemiye tırmanan üç kişiyi gözaltına aldı.

Eylemler geminin 14 saat rötör yapmasına neden oldu. (DIŞ HABERLER)

Silah gemisi, Tacoma'dan önce demirlediği Oakland'da da protesto edilmişti. (Fotoğraf: @AROCBayArea/X)

İsrail'e bomba üreten fabrikada Filistin ile dayanışma eylemi

ABD'nin Missouri eyaletinin St. Charles kentindeki Boeing bomba fabrikasında pazartesi sabahı düzenlenen protestoda bir grup, araçların otoparka girişini engellemek için fabrikanın girişini kapattı. Başka bir grup da ellerinde Filistin'de öldürülen çocukların isimlerinin yazılı olduğu siyah bir pankart taşıdı. Protestoya katılanlar Boeing şirketinin İsrail'e en az 1000 bomba göndermeye hazırlandığını söyledi.

Protestoya katılan Hoda Kadetia yerel Fox kanalına verdiği demeçte "Gazze'de devam eden bir soykırım var ve ABD bu soykırımı hiçbir kırımızıçığı olmaksızın doğrudan finanse ediyor.

Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşayan ve bu soykırımı desteklemek için vergi ödeyen bizler, bunun bizim adımıza olmadığını söylüyoruz" dedi. Saatlerce süren protesto eylemi yerel yetkililerin müdahalesiyle sona erdirildi.

Boeing, bombaları GPS güdümlü silahlara dönüştürebilen JDAM kitlelerini St. Charles fabrikasında üretiyor ve bunlardan 1000'den fazlasının İsrail'e teslimatını hızlandırdığı söyleniyor.

St. Charles Tesisi 2003 yılında, ABD'nin Irak'ı işgali öncesinde ve 2018 yılında Yemen'i bombalamak için kullanılan silahların satışını protesto etmek için protestolara sahne olmuştu.

GAZZELİLERİN ZORUNLU GÖÇÜ

GAZZE'nin kuzeyinde kontrolü sağladığını iddia eden İsrail'in Gazze'de yaşayan Filistinlileri güneye göçe zorlamaya başladığı bildirildi. (Fotoğraf: AA)

Liman işçileri: Silah gemilerinin faaliyetini engelleyeceğiz!

İSPANYA'nın Barcelona kentinde bağışsız sendika Liman İşçileri Örgütünde (OEPB) örgütlü liman işçileri, çalıştıkları limanlarda savaş malzemesi taşıyan gemilerin faaliyetlerini engelleyeceklerini ilan ettiler. Sendika tarafından sosyal medyadan paylaşılan açıklamada, "Bizler, Barselona liman işçileri olarak şiddetin her türlü-sünü mutlak surette reddettiğimizi bir kez daha teyit etmek istiyoruz" denildi.

"Bir işçi kolektifi olarak, İnsan Hakları Evrensel Beyanname'ne saygı duymak ve bu beyannameyi şiddetle savunmak bizim için bir yükümlülük ve taahhüttür. İnsan hakları şu anda Ukrayna'da, İsrail'de, Filistin topraklarında ve gezegenin diğer yerlerinde ihlal edilmektedir" diyen işçiler şu ifadeleri kullandı:

"Bu nedenle, herhangi bir bölgedeki sivil nüfusu korumak amacıyla, savaş malzemesi taşıyan gemilerin limanımızda faaliyet göstermesine izin vermemeye karar verdik. Hiçbir neden sivillerin kurban edilmesini haklı çıkarmaz.

Derhal ateşkes ilan edilmesi ve çeşitli çatışmalara barışçı çözümler aranması ve BM'nin eylemsizlik ya da işlevlerini ihmal etmek suretiyle suç ortaklığı konumuna son vermesi ve kuruluş ruhunu ve nedenlerini yeniden kazanması çağrısında bulunuyoruz" (DIŞ HABERLER)

DIŞ MIHRAK

M. Sinan BİRDAL

ETNİK AYRIŞMA/ HOMOJENLEŞME: ÇÖZÜM MÜ, SORUN MU?

Bu hafta Laura Robson'ın Ortadoğu'daki siyasi düzenin kökenlerine dair çalışmasını özetlemeye devam edeceğiz. Kanımca eserin önemi, bugün yaygın olarak doğal ve kaçınılmaz kabul edilen ulus-devlet düzenini henüz oluşmakta olduğu bir dönemde ele alması ve bunu milliyetçi ideolojije prim vermeden yapması.

Robson'a göre fiziksel ayrışmanın, ulus-devletlerden oluşan yeni bir dünya düzeninin kuruluş sorunlarına çözüm olacağı fikri Birinci Dünya Savaşı'nın ertesinde ortaya çıkmış ve yayılmıştır. İngiliz ve Fransız sömürge politikaları, siyonizm ve Balkan savaşlarındaki etno-dinsel şiddet bağlamında geliştirilen etnik ayrışma siyaseti savaş sonrasındaki barış anlaşmalarında kurumsallaşmıştır. Milletler Cemiyeti iki yeni kurumsal yapıyı oluşturmuş ve uygulamasına nezaret etmiştir: Doğu Avrupa'da yeni ortaya çıkan ulus-devletlerde azınlık rejimleri (Türkiye özelinde Lozan Anlaşması'nın azınlıklara dair hükümleri ve mübadele) ve Osmanlı İmparatorluğu'nun eski Arap vilayetlerinde İngiltere ve Fransa'nın yönettiği manda rejimleri.

Öncelikle savaş öncesi öncülleri ele alalım.

Avrupa imparatorluklarında etnisite ve vatan-daşlık: 19. yüzyılda Avrupa imparatorluklarının Afrika'ya yayılmaları ve Yahudilerin Avrupa'da eşit yurttaşlık statüsü elde etmeleri, ırkçılık ideolojisinin yükselişiyle aynı anda gerçekleşti. İngiliz İmparatorluğu Hindistan'da Hindular ve Müslümanları farklı hukuki statülerini uygulandığı cemaatler olarak örgütlediler. Mısırlı Kiptiler, Osmanlı Ermenileri ve Süryanileri, Hintli Müslümanlar ve Rus Yahudilerine benzetilerek, ezel-ebed değişmeyen biyolojik ve tarihsel ırk kategorilerine dayanan "sömürge azınlıklar" olarak ele alındılar. Fransız İmparatorluğu, etnisite siyasetini 1830'da işgal ve 1848'de ilhak ettiği Cezayir üzerinde geliştirdi. Fransız-Prusya Savaşı sırasında 1870'de yayımlanan Crémieux Kararnamesiyle Cezayirli Yahudiler vatandaşlık haklarına kavuşurken, Müslümanlar dışlanmaya devam etti. Böylece hem İngiltere hem Fransa imparatorlukları farklı dinsel cemaatlere farklı siyasi haklar tanıyan rejimleri kurumsallaştırdılar. Elbette, cemaatler arasındaki statü farkları sömürge imparatorluklarından önce de mevcuttu, ancak bu imparatorluklar dinsel farkları ırk kavramına oturtmaktaydı. Başka bir ifadeyle, din ırksallaştırmakta, etnikleştirilmekteydi. 1894'te Fransa'da patlayacak Dreyfus Hadisesi Yahudilere yönelik ayrımcılık ve dışlanmanın çözülmediğinin en bariz kanıtı olacaktır.

Erken siyonizm ve yeni ayrılıkçı model: Siyonizm, Yahudilerin Avrupa toplumlarında eşit ve özgür vatandaşlar olarak yaşamalarının mümkün olmadığını kabul eden ve Yahudi kurtuluşunu yeni bir ulus-devletin kuruluşunda gören bir ideoloji olarak doğdu. 19. yüzyıl boyunca bu siyasi teklif, kendilerini Avrupa devletlerinin vatandaşı olarak gören ve Avrupalı toplumların parçası olarak eden Yahudilerden itibar görmedi. Avrupalı

Yahudilerin Filistin'e kitlesel transferi fikri, Çarlık rejiminin Yahudilere yönelik şiddet uygulamaları-na cevaben gelişti. Theodor Herzl 19. yüzyılın ortasında bir Yahudi devleti için siyonist hedefleri dile getirmeye başladığında, İngiliz ve Fransız Yahudileri Rus Yahudilerinin Filistin'e yerleştirilmesinin nasıl finanse edileceğini tartışmaya başlamıştı. Siyonizm iki taktiki takip etmekteydi: Yahudiliğin bir milli kimliğe dönüştürülmesi ve başka bir ülkeye yerleştirilmesi. Filistin'e yerleşmekten ziyade Avrupa'dan uzaklaşmak esastı. Kıbrıs, Güney Afrika ve Amerika seçenekler arasındaydı. Herzl'e göre Yahudilerin kurtuluşu için tek yok uluslaşmaktı. Almanyadan aradığı desteği bulamayan Herzl İngiltere'ye yöneldi ve Siyonist Kongrenin merkezi Baseldən Londra'ya taşındı. İngiltere'nin siyonizme ilgisinde üç faktör rol oynamaktaydı: 1) İngiltere'deki Yahudi sorununu çözmek. İngiliz antisemitizmi siyonizmi Yahudileri sürmenin bir aracı olarak kullanmayı planlıyordu. Doğu Avrupa'daki pogromlardan sonra İngiltere'ye yeni bir Yahudi göçü olasılığı kamuoyundaki duyarlılığı arttırmış, 1905'te Yabancılar Yasası'yla İngiltere'ye göç sınırlandırılmıştı; 2) Evanjelik Protestanların "Kutsal Topraklara" dair iddiaları; 3) Siyonist yerleşimin İngiltere'nin emperyal gelişmesinde sunacağı imkanlar. Herzl'in İngiliz Dışişleri Bakanı Chamberlain'e götürdüğü Sina yarımadasına yerleşim planı Mısırlı politikacılar ve İngiltere'nin Mısır konsolosu Lord Cromer tarafından reddedildi ve Chamberlain'in Uganda planı gündeme alındı. Erken siyonizmin tarihi henüz ülkesini bulamamış, kararlaştırmamış bir milliyetçilik akımını belgelemesi açısından ilginç. Ancak bu belirsizliğin dönemin tüm milliyetçiliklerine özgü bir durum olduğunu da akıldan çıkarmamalı: 19. yüzyıl sonu çok sayıda devlet projesinin birbirine yarıştığı, kimin ve hangi kara parçasının hangi millete ait olduğunun silaha ve kalemler

tartışıldığı bir dönemdi. Siyonizm içinde İtilaf ve İttifak Devletleri sempatismanları arasındaki çatışma savaş sonunda sönmüldü. 1905'te Doğu Avrupalı Yahudilerin İngiltere'ye göçünü engelleyen yasaya öncülük eden Arthur Balfour 1917'de Filistin'de bir Yahudi ulus-devletinin kuruluşunu resmi İngiliz politikası olarak ilan etti. Balfour Bildirisi'ne en güçlü eleştiri kabinenin tek Yahudi üyesi Hindistan Bakanı Edwin Montagu'den geldi. Montagu için Filistin'e yerleşmeyi düşünen bir İngiliz vatandaşı Yahudi için İngiltere'de kamusal hayata uygun olmadığını, İngiliz vatandaşı olarak kabul edilmemeyi kabul etmek anlamına gelmekteydi.

Osmanlı'nın etnik ayrıştırma modelleri: İngiliz ve Fransız emperyalist milliyetçiliği ve siyonizm tartışmalarının odağında Osmanlı İmparatorluğu vardı. İngiliz ve Fransız hükümetlerinin sömürgelerde ve Çin gibi yarı-sömürgelerde uyguladıkları dinsel-etnik ayrımların kökeninde 16. yüzyıldan itibaren Osmanlı'nın uyguladığı kapitülasyon ve berat sisteminin olduğu kuşku götürmez. İmparatorluk Tanzimat'tan itibaren idari bir model olarak yeni bir vatandaşlık anlayışını yerleştirmeye çalışmıştı. Lakin, ayan ve eşraf iktidarını tahkim eden bir merkezi idarenin, imparatorlukta yaşayan halkları kitlesel olarak seferber edecek bir siyasi kimlik geliştirmesi mümkün değildi. 1908 devrimi farklı bir yolda ilerlemiş olsaydı acaba Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu'nun tarihi nasıl gelişirdi? Bugün bunu ancak hayal edebiliriz. Hafızayı tamamlayan hayallerin tarihi ise yeni siyasi imkanlar yaratmak, yeni siyasi teklifler yapmak için kaçınılmazdır.

Robson, Laura. 2017. *States of Separation: Transfer, Partition, and the Making of the Modern Middle East*. Oakland: University of California Press.

ABD'den İsrail'e 320 milyon dolarlık mühimmat

THE Wall Street Journal (WSJ) gazetesi, ABD'nin İsrail'e 320 milyon dolarlık hassas güdümlü mühimmat göndermeyi planladığını iddia etti.

WSJ'nin, elde ettiği resmi yazışma görüntülerine dayandığı haberine göre, ABD yönetimi, havadan karaya hassas güdümlü mühimmat olan Spice bombalarının İsrail'e gönderilmesini öngören bildiriyi, 31 Ekim'de ABD Kongresine teslim etti.

Yazışmalara göre, anlaşma kapsamında ABD'li silah üreticisi Rafael USA, söz konusu mühimmatı İsraili ana firması Rafael Gelişmiş Savunma Sistemlerine devredecek.

Söz konusu plan, toplam değeri 320 milyon doları bulan silahların kullanımı, montajı, testi ve diğer teknolojilerin sağlanmasını da içeriyor.

Washington'daki politika enstitüsü Project on Middle East Democracy'de (POMED) Uzman Seth Binder, yaptığı açıklamada, "Biden yönetimi İsrail hükümetini çatışmalara insani ara verilmesine izin vermeye çağırıyor ancak söz konusu satış ve İsrail için aceleye getirilen benzer askeri yardımlar bu çabayı tamamen baltalıyor" dedi. (AA)

Netanyahu: Ateşkes olmayacak

İSRAİL Başbakanı Netanyahu, Gazze'de insani yardımların girişi ve rehinelere bırakılması gibi durumlarda savaşa ara verilebileceklerini ancak "genel bir ateşkes" olmayacağını söyledi.

ABC News televizyon kanalına bir açıklama yapan Netanyahu "Rehineler bırakılmadan Gazze'de ateşkes, genel bir ateşkes olmayacak. Taktik kısa aralar vermeye ilgili olarak diyelim bir saat orada bir saat burada, bunlar daha önce de oldu. Samyorum insani yardımların girişine ya da rehinelermizin, münferit rehinelermizin ayrılmasına izin vermek için şartları gözden geçireceğiz. Ama genel bir ateşkes olacağını düşünmüyorum" diye konuştu. Netanyahu, İsrail'in Gazze'de "belirsiz bir süreliğine" "güvenlik sorumluluğunu üstleneceğini" de söyleyerek Gazze'yi işgal niyetlerinin bir kez daha altını çizmiş oldu.

BM'DEN ATEŞKES ÇAĞIRISI

Birleşmiş Milletler kurumları önceki gün ortak bir açıklama yayımlayarak Gazze'de acil ateşkes istemişti. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri Volker Turk, Dünya Sağlık Örgütü Başkanı Tedros Adhanom Ghebreyesus ve BM İnsani İşlerden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı ve Acil Yardım Koordinatörü Martin Griffiths ortak bir açıklamaya yayımlayarak "Acil insani ateşkese ihtiyacımız var. 30 gün oldu. Yeter artık! Bunun durması lazım" ifadelerini kullanmıştı. (DIŞ HABERLER)

Ürdün: Filistinlilerin sürülmesini savaş ilanı sayarız

ÜRDÜN Başbakanı Bişr el-Hasavne, Gazze ya da Batı Şeria'daki Filistinlileri yerlerinden etme girişimlerini ya da bu duruma yol açacak koşullar yaratılmasını "kırmızı çizgi" ilan ederek Ürdün'ün böyle bir duruma "saldırı" olarak göreceğini bildirdi.

El-Hasavne, Ürdün resmi haber ajansı Petra'nın aktardığı konuşmasında, ülkesinin bu konuda BM'nin tutumunu desteklediğini belirterek "Kardeş Filistin halkının yeri kendi topraklarıdır, başka bir yer değil" ifadelerini kullandı. (DIŞ HABERLER)

KÜLTÜR GÜNCEİ

Dans Adrenalin sahne

İSTANBUL Devlet Opera ve Balesinin (İDOB) Modern Dans Topluluğu MDTİstanbul'un yeni programı "Dans Adrenalin" kasım ve aralık ayında izleyiciyle buluşmaya devam ediyor. Dans gösterisi, sürdürülebilirlik ve ileri dönüşüm ilkelerine dikkati çekerken, seyirciye yeni koreografilerle farklı bir deneyim yaşatmayı hedefleniyor. Program, 15-24 Kasım ve 2 Aralık'ta Kadıköy Belediyesi Süreyya Operası Sahnesinde, 28 Kasım ve 12 Aralık'ta AKM Tiyatro Sahnesinde seyirciyle buluşacak. (İSTANBUL)

Enka'da Hatlar konseri

ENKA Sanat, caz ve klasik müziğin güzel örneklerini, usta sanatçıların yorumuyla sahneye taşıdığı konserleri müzikseverlerle buluşturmaya devam ediyor. 14 Kasım'da Keman Vürtüöz Cihat Aşkın ile Klasik Müzik Piyanisti Jerri Aji, "Hatlar" konser verecek. Gecede, Bela Bartok'tan Wolfgang Amadeus Mozart'a, Georg Friedrich Handel'den Kamran İnce'ye, Felix Mendelssohn-Bartholdy'den Tofiq Quliyev ve Astor Piazzolla'ya kadar geniş bir repertuar icra edilecek. (İSTANBUL)

Festival devam ediyor

ULUSLARARASI Bodrum Tiyatro Festivali (BOTİF) devam ediyor. Festivalin yüzen sahnesi STS Bodrum Halikarnas Balıkcısı'nın ölümünün 50. yılında ünlü yazarın "Mavi Sürgün"üyle gün batımına yelkenlerini açıyor. Etkinlikte tiyatro sanatçıları "Mavi Sürgün"den bölümler okurken, Barbur da sesi ve şarkılarıyla gün batımına eşlik ediyor. Festival kapsamında 8 Kasım'da Sema Moritz'in "Efsane Hanımlar" konseri sanatseverlerle buluşacak. (MUĞLA)

Bul Beni sergisi açılıyor

SANATINDA insan-doğa ilişkisine odaklanan İsmet Değirmenci'nin "Bul Beni" başlıklı yeni kişisel sergisi, 16 Kasım'da Brieflyart Galerisi'nde açılıyor. Sanatçı eserlerinde, ada metaforlarıyla sorguladığı yaşamı, içinde bulunduğumuz distopik düzene karşı bir ütopya olarak adeta yeniden oluşturuyor. "Bul Beni"de, Değirmenci'nin kitap sayfalarına çizdiği ada resimleri, kağıt üzerine çini mürekkebiyle yaptığı "yalnızlık haritaları" resimleri ve pişmiş topraktan oluşan "Göç Portreleri" başlıklı büst serisi sanatseverlerle buluşuyor. (İSTANBUL)

Bir işçi oyunu: Komünist Ekrem

Yönetmen Harun Yaylaoglu: Biz, estetik kaygılarımızı koruyup, sadece söz söyleyen bir oyun yapmaktan çıkıp hem biçim hem de içerik olarak bir işçi sınıfı oyunu yapmaktan onur duyuyoruz. Gelişeceğiz ve geliştikçe daha iyi bir oyun çıkartacağız.

**Hilal TOK
İstanbul**

Henüz kurulan Fabrika Tiyatro'nun ilk oyunu, Komünist Ekrem, 2015'teki metal grevi sürecini bir işçinin gözünden anlatıyor. Bir sınıf hikayesine sahne olan oyun, yakın dönemin en büyük işçi direnişini temsil etmesi bakımından oldukça kıymetli. Oyunun Yönetmeni Harun Yaylaoglu da, bir sınıf hikayesini anlatmanın mevcut siyasi atmosferde zor bir görev olduğunu hatırlatarak, İşçi Ekrem'den bahsediyor...

"Ekrem, Bursa'da doğup büyüyen bir lümpen. Oрта sınıfın proleterleşmesi süreci onun ailesine de yansıyor ve oto tamirhanelerini kapatmak zorunda kaldıktan sonra kendisini TOFAŞ fabrikasında buluyor. TOFAŞ'ta işe başladığı dönem hemen hemen Renault fabrikasında işçilerin iş bırakma eylemlerini gerçekleştirdiği dönemde denk geliyor. Ben kurgusal olarak, Ekrem'i, biraz da grev kırıcı meselesini de irdeleyebilmek adına, sendikacıların ve TOFAŞ yönetiminin sevdiği ve içlerine almak istediği bir karakter olarak çizdim" diyor.

Oyun aslında, hem bir direniş sahne olurken hem de bu direnişlerin nasıl engellenmeye çalışıldığını, buna rağmen tarihe bir mücadele çeltiği atığını vurguluyor. Direniş sürecinde "komünist" olan bir işçinin yaşadığı değişime de ses veren oyunun final sahnesi de mesaj veriyor. Yaylaoglu şöyle açıklıyor, "Ekrem bize, sendika başkanlığına aday olduğunu ve temel amacının taban komitelerinin kurularak sendika bürokrasisinin ortadan kaldırılması olduğunu söyleyerek bitiriyor."

‘LÜMPEN OLAN MI KOMÜNİST OLAN MI?’

Oyunun sınıfsal sorunlara eğilmesi sebebinin de şöyle özetliyor Yaylaoglu,

Fotoğraf: Kişisel arşiv

"Bence bir yazar, bir sanatçı kendi yaşadığı çağın getirdiklerini üstünde taşır. Hiç kimse, nesnel koşullarından bağımsız değil-

dir. Ancak burada, öznel bilinç devreye girer. Benim yaptığım şey, nesnel gerçeklik ile öznel bilincin kesişmesinden başka bir şey değil aslında. Ben sanatın, toplumsal sorunlarda ve sınıf mücadelesi içerisinde var gücüyle durduğunu düşünüyorum. Örneğin bugün, So-ma Katliamı hakkında yapılabilecek ciddi bir oyunun gücü, çağlar boyunca yansımaları bulabilir. Ya da bugün İsrail'in Gazze'deki soykırımında da açığa çıkabilir."

Komünist Ekrem'in kendi içerisinde karmaşık bir oyun olduğunu belirten Yaylaoglu, tek kişilik oyunun kahramanı Ekrem'e hayat veren Emin Şentürk Suljiç'e dair de, "Fabrika Tiyatro'yu birlikte kurduğumuz Emin Şentürk Suljiç tarafından başarılı bir şekilde oynanıyor. Emin için zor olan, hem bunu bir hikaye anlatıcısı olarak sahnede tek başına ve sadece bir sandalyeyle anlatması, diğer yandan da hangi Ekrem konuşuyor? Lümpen olan mı Komünist olan mı? İkisi birbirine o kadar iç içe geçmiş durumda ki bu ancak deneyimli ve yetenekli bir oyuncu tarafından sırtlanabilir-di" diyor.

OYUNU İŞÇİLERLE DE YAN YAN'A GETİRECEKLER

Yaylaoglu "Bu, işçilerin desteğiyle ve işçiler için yapmak istediğimiz bir şey kesinlikle. Böylesi bir süreç hem oyun yazarlığımı geliştirir hem de sahneleme üzerine tekrar ve tekrar düşünmeye teşvik eder. Ve işçileri de tartışmaya teşvik eder" ifadelerini kullanıyor.

‘İŞÇİ SINIFI OYUNU YAPMAKTAN ONUR DUYUYORUZ’

BİR tiyatro oyununun politik olması gerektiği savını reddederek böyle bir tiyatro kurdıklarını dile getiren Yaylaoglu, bunun amacına ve oyunun mesajına dair de şunları vurguluyor, "İyi bir eser, kendi yaşadığı dünya ile savaşa girendir. Bu, aslında bu kadar basit. İşçi sınıfı hareketinin canlanmasının yanı sıra, dünya çapında egemenlerin otoriter yönelimleri, mülteci karşılığı geldiği durum, Ukrayna'da yaşanan NATO-Rusya savaşı, Filistin'de yaşanan soykırım... Tüm bunlar politik yaşam ile kişisel yaşamı ve sanatı doğrudan birbirine bağlayan şeyler haline geliyor. Yaptığımız şey ya da yapmayı arzuladığımız şey, sanat ve politika arasındaki bağı ortaya çıkararak, kitlelerin kafasında soru işaretleri bırakmak ve bunları tartışmaya açmak. Bir sanat eseri ya da edebi bir eser, bizim yaşadığımız dünya ile girdiğimiz kavgada bize bir yol göstermiyorsa ya da sadece bu sistem içerisindeki bozuk çarkları dahi gösteremiyorsa iyi bir eser olma mevcudiyetini yitirir. Tüm bunlar, Fabrika Tiyatro'nun yapmayı arzuladığı şeylerin bir özeti oluşturuyor. Biz, estetik kaygılarımızı koruyup, sadece söz söyleyen bir oyun yapmaktan çıkıp hem biçim hem de içerik olarak bir işçi sınıfı oyunu yapmaktan onur duyuyoruz. Gelişeceğiz ve geliştikçe daha iyi bir oyun çıkartacağız."

Fotoğraf: Isabelle Arthuis

Nil Yalter'e İtalya'dan ödül

NİL Yalter, Venedik Bienali Altın Aslan Ödülü'ne layık görüldü. Karar, 60. Uluslararası Sanat Sergisi Küratörü Adriano Pedrosa'nın tavsiyesi üzerine Roberto Cicutto başkanlığındaki La Biennale Yönetim Kurulu tarafından onaylandı. Altın Aslan yaşam boyu başarı ödülü, bienalin açılış töreni 20 Nisan 2024 günü La Biennale di Venezia'nın merkezi olan Ca' Giustinian'da sanatçılara takdim edilecek. Venedik Bienali'nin 60. edisyonu, Adriano Pedrosa'nın küratörlüğünde 'Stranieri Ovunque | Foreigners Everywhere' başlığı altında 24 Kasım 2024 tarihine kadar izlenebilecek. Nil Yalter'in ikonik 'Topak Ev' ile 'Şu Gurbetlik Zor Zanaat Zor' isimli enstalasyonları, Giardini Merkez Payonunun ilk odasında sergilenecek.

NİL YALTER KİMDİR?

Fransız feminist sanat akımının ve video sanatının 1970'lerdeki öncü temsilcilerinden olan Nil Yalter (d.1938, Kahire) lise öğrenimini İstanbul Amerikan Robert Kolej'de tamamladı. Bu dönemde dans, tiyatro ve resimle kendini ifade eden Yalter pantomim yapmaya başladı ve yürüyerek gittiği Hindistan yolculuğunda da bunu sürdürdü. Sanatçı 1965'te Paris'e taşındı. 1960'ların sonundaki devrimci siyasal akımlarında yer aldı. '70'lerden itibaren ürettiği video, performans ve yerleştime çalışmalarında hem bu toplumsal hareketlerin hem de etnoloji biliminin etkisi, sanatçıya özgü çoğul bir estetik içerisinde gözlemlenir. Ayrıca ilk resimlerinden günümüze, ürettiği tualler ve dijital çalışmalarında genel olarak soyut sanatın, özellikle de Rus Konstrüktivizm akımının etkilerini görmek mümkündür. Yalter'in eserlerinde tüm bu etkilerin ve kişisel olan ile politığın iç içe geçtiği, hatta yer yer otobiyografik sayılabilecek bir üslup söz konusudur. (KÜLTÜR SERVİSİ)

Bornova Kısa Film Günleri başlıyor

Fotoğraf: Bornova Belediyesi

BORNOVA Belediyesi Film Ofisi (BBFO) tarafından düzenlenen "Uluslararası 3. Bornova Kısa Film Günleri" başlıyor. 15-17 Aralık tarihlerinde yapılacak olan etkinlikte bu sene Belçika'dan Fransa'ya, Meksika'dan Arjantin ve Brezilya'ya kadar 23 ülkeden filmler seyirci ile buluşacak. Film gösterimleri, söyleşiler, atölye çalışmaları ile serginin yer alacağı etkinlikler Uğur Mumcu Kültür ve Sanat Merkezi ile Bornova Belediyesi Dramalılar Köşkü Kent Arşivi ve Müzesinde yapılacak. Film günleri ücretsiz olarak tüm vatandaşlara açık olacak. 3 gün sürecek olan etkinlikte ulusal ve uluslararası film festivallerinde gösterimleri gerçekleşen belgesel, kurmaca, animasyon, özel ve Thanasis Neofotistos kısa film seçkileri yer alacak. Bu kapsamda hazırlanan programda 92 ülkeden yapılan 1146 başvuru arasından seçilen 54 kısa film seyirci ile buluşacak. Konuyla ilgili bilgi almak isteyen sınınamaseverler @bornovakisafilmgunleri Instagram hesabını takip edebilir. (KÜLTÜR SERVİSİ)

Çıngıraklı Sokak'ın yeni sayısı çıktı

ÇINGIRAKLI Sokak şiir gazetesi kasım sayısı ile sokağın sesini duyuruyor. Şiirin yaşamla, insanla bu yüzyılda sokakla iç içe olması gerektiğinden yola çıkan şiir gazetesi bu sayısında sokağın şiirlerini, hayatın içinden insanlarla buluşan şiirleri okurla buluşturuyor. Şiirli Maarif Takvimi bu ay Gülten Akin'ı konu ediyor ayrıca bu sayıda Orhan Veli'nin ölüm yıl dönümüne özel, şairin kız kardeşi Firuzan Yolyapan'la yapılan söyleşiyi, İonna Kuçuradi'nin şiir üzerine yazısını, Çağrı Sinci'nin rap ve şiir üzerine bir değerlendirmesini de bulabilirsiniz. Her ay yapılan "Soruşturma" bölümünde bu ay şairler Deniz Durukan, Rahmi Emec ve Nuh Ömer Çetina'yı yeni dünyada "Şiir ve insan nereye gidiyor?" sorusuna cevap arıyor. Kasım sayısı; şiire ilişkin haberler, gerçekleşmiş veya gerçekleşecek etkinlikler; film, kitap, oyun önerileri, çeviriler, genç şairlerden şiirler, bulmacalar, yemek tarifleri, fotoğraflar ve daha niceyi ile okurunun bekliyor. (KÜLTÜR SERVİSİ)

‘Sivrisinekler’ Türkiye’de ilk kez Şehir Tiyatrolarında

İSTANBUL Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Lucy Kirkwood'un yazdığı, Ekin Tunçay Turan'ın çevirdiği, Ali Gökmen Altuğ'un yönettiği Sivrisinekler'i seyirciyle buluşturuyor. İki kız kardeşin hikayesini konu alan oyun, 8 Kasım 20.30'da Müze Gazhane Meydan Sahnesinde ilk gösterimini yapıyor.

Dramaturgisini Özge Ökten Yılmaz'ın, dekor ve ışık tasarımını Cem Yılmaz'ın, kostüm tasarımını Gamze Kuş'un, efekt tasarımını Metin Küçük-yılmaz'ın, video- görsel tasarımını Enes Altuğ Avcı'ın yaptığı oyunda; Ayşin Atav, Yeliz Gerçek, Senan Kara, Özgür Dereli, Ahhan Şener, Pınar Demiral, Volkan Öztürk, Ümran İnceoğlu, Pınar Pamuk rol alıyor.

Oyun, 8-11 Kasım, 15-18 Kasım tarihleri arasında Müze Gazhane Meydan Sahnede izlenebilecek.

Yönetmen Ali Gökmen Altuğ, oyunu neden yönetmek istediğini şöyle anlatıyor: "Lucy Kirkwood'un 2017 yılında yazdığı, Ekin Tunçay Turan tarafından dilimize çevrilen Sivrisinekler oyunu; hem sahip olduğu güçlü, çok boyutlu ve zengin yapısı, hem de öznel tercihlerle, okuduğum ilk andan itibaren hayran olduğum ve kalbimin hızlı çarpmasına sebep olan bir metin... Öznel tercih penceresinden baktığımızda; oyunun konu-

Fotoğraf: Nesrin Kadioğlu

İSTANBUL ŞEHİR TİYATROSUNDA BU HAFTA

İSTANBUL Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları, kasım ayının yeni haftasında 9 oyunla seyirci karşısına çıkıyor. Bu hafta tiyatroseverleri, Moliere'den Anton Çehov'a, Suat Derviş'ten Yiğit Sertdemire klasik ve çağdaş yazarların eserlerinin ön planda ol-

sunun ve karakterlerinin doğrudan fizikle ilgili olması, -mühendislik geçmişli olan fizik öğretmeni bir babanın,

duğu bir repertuar bekliyor. Bu hafta; Sivrisinekler (Yeni Oyun), Fosforlu Cevriye, Güle Ağıt, Tartuffe, Cadı Kazanı, Yatak Odası Komedi, Yaftalı Tabut, Kuğunun Şarkısı, Öldün Duydun mu? adlı oyunlarımız seyirciyle buluşacak.

fen-matematik bölümü mezunu bir oğlu olarak-, metne ilk görüşte aşık olmama yetti diyebilirim." (KÜLTÜR SERVİSİ)

AYM ‘YANILTICI BİLGİYİ YAYMA’ MADDESİNİ GÖRÜŞECEK ‘Sadece bir maddeyi değil, sansür yasasını iptal edin’

Gözde TÜZER
İstanbul

Basın meslek örgütü temsilcileri, Anayasa Mahkemesinin sansür yasasının “Halkı yanıltıcı bilgiyi alelen yayma” maddesini görüşmesi öncesi çağrı yaptı: “Anayasa’da yer alan ‘Basın hürdür, sansür edilemez’ maddesine sahip çıkın, sadece 217/Ayi değil, yasanın tamamını geri çekin.”

AKP ve MHP milletvekillerinin “dezenformasyonla mücadele yasası” dediği ancak meslek örgütlerinin “sansür yasası” olarak tanımladığı yasanın 217/A maddesi bugün AYM’de görüşülecek. Yasaya göre; “Sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alelen yayan kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.”

Basın meslek örgütleri de bugün AYM önünde sessiz bir eylem gerçekleştirecek. Gazetemize konuşan meslek örgütü temsilcileri sadece maddenin değil tüm yasanın iptal edilmesini istiyor.

‘BASIN ÖZGÜRLÜĞÜNÜ TAMAMEN YOK EDİYOR’

Türkiye Gazeteciler Sendikası Genel Başkanı Gökhan Durmuş yasanın basın özgürlüğünü tamamen yok edeceğini ve geri çekilmesi gerektiğini pek çok kez dile getirdiklerini belirterek, maddenin tam da söyledikleri gibi uygulandığını gazetecilerin doğru haberlerinin topluma ulaşmasını engellemek için dezenformasyon suçlaması ile karşı karşıya kaldığını ve erişim engelleri yaşadıklarını vurguladı. Durmuş “Bizler meslek örgütleri olarak Anayasa Mahkemesi önünde sessiz bir eylem gerçekleştireceğiz. Basın özgürlüğü için toplumun haber alma hakkı için sadece bu maddenin iptal edilmesi değil, yasanın tümünden değişmesi gerekiyor” dedi.

‘BASKININ VE SANSÜRÜN BİR ARACI’

DİSK Basın İş Başkanı Faruk Eren ise internet medyası ile ilgili bir düzenleme ile yola çıktığını hatırlatarak “Ama iktidar her zaman yaptığı gibi ‘Ben bunu düzenliyorum’ derken içine kendi kullanacağı birçok enstrüman koydu ve ortaya inanılmaz bir sansür yasası çıkardı” dedi. Eren “İktidar bu yasayı basına uyguladığı baskının ve sansürün bir aracı olarak kullanıyor. Bu nedenle Anayasa Mahkemesinin görüşmesi öncesi meslek örgütleri olarak sadece bir maddenin değil yasanın tümünden elden iptal edilmesi için çağrı yapıyoruz” ifadelerini kullandı.

Faruk Eren Yargıtayın Can Atalay açıklamasını da hatırlattı ve “AYM

Fotoğraf: Evrensel

MHP’Lİ YILDIZ SANSÜRÜ SAVUNDU

MHP’Lİ YILDIZ SANSÜRÜ SAVUNDU
SANSÜR yasasına meslek örgütlerinden tepkiler yükselirken, MHP’nin İstanbul Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Feti Yıldız bir açıklama yaptı.

Gazeteciler üzerindeki baskıları ve sansürü görmeyen Yıldız sosyal medya hesabından şu ifadeleri kullandı: “AYM kararları gücünü, bir başka hukuki mercii deneti-

minden geçmeyecek olmasından, herkesi bağlayıcı olmasından değil, yetkin ve tutarlı hukuki gerekçelerden almaktadır. Hukuk kurallı uygulayıcının elinde değişmemelidir. Yalan haberi kasıtlı olarak üretme ve yayma eyleminin, bireysel ve toplumsal iradeye ve vatandaşların gerçek bilgiye ulaşma imkanını engelleyen ciddi bir tehdit olduğu gerçeği unutulmamalıdır.”

Fotoğraf: Evrensel

bir karar alıyor ama bunu kim uygulayacak belli değil. Mesela Can Atalay hakkındaki karar uygulanmıyor. Böyle hukuksuz ve kuralsız bir ortamda, baskı altında yaşamaya devam ediyoruz” dedi.

‘BASIN HÜRDÜR SANSÜR EDİLEMEZ’

Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Başkanı (ÇGD) Kıvanç El ise yasa geldikten sonra gazetecilerin özellikle yargı ve yolsuzluk alanında yazdığı haberlere ciddi bir sansür gelmeye başladığını belirtti ve “Bugün bu yasa gerçeğe gösterilerek sırf bu sansür yasasının maddeleri nedeniyle gazeteciler gözaltına alınıyor, tutuklanıyor. Son örneğini Tolga Şardan’ın yazdığı bir yazı sonrası gördük” dedi.

Anayasa Mahkemesi üyelerinin; Anayasa’da yer aldığı gibi “Basın hürdür sansür edilemez” ilkesine sahip çıkmaları gerektiğini söyleyen El şöyle devam etti: “Haber yapanların hedef haline getirilmesi kolaylaştırılmıştır. Bu da gazetecilerin ya otosansür ya da sansürle karşılaş-

malarına yol açmaktadır. Bu sadece biz gazetecilerin sorunu da değil. Biz haber yapamadığımız zaman halk haber alamıyor demektir. Halkın haber alma hakkı engelleniyor demektir. Onun için sadece gazeteciler değil halkın haber alma hakkını savunan herkesi Anayasa Mahkemesinin önüne gazetecilerle dayandırmaya, desteğe davet ediyoruz.”

‘BASKICI DÜZENLEMELER İPTAL EDİLMELİ’

RSF Türkiye Temsilcisi ve Bianet Medya Özgürlüğü Raportörü Erol Önderoğlu da “Gazetecilik veya haber verme hakkı söz konusuysen baskıcı düzenlemeler, geçmişte ‘cumhurbaşkanına hakaret’ bugün ise ‘dezenformasyon’ maddesi, yürürlüğe girer girmez gibi tahribatlarla neden oluyorsa iptal edilmelidir” diyerek sözlerine başladı. Önderoğlu Anayasa Mahkemesini, dezenformasyon adına ancak habercilik kanallarını tıkamak için döşenen bu antidemokratik engeli ortadan kaldırmaya çağırıldıklarını vurgulayarak “Bir yılda 4 gazeteci tutuklaması,

20’yi aşkın soruşturma ve dava, ortadaki tuzağı göstermeye yeter. Kurumlar ve yetkililer, böylesi antidemokratik yollar yerine, öncelikle gazeteciye bilgi verme mekanizmasının kurumsallaşmasına ağırlık verebilirler” dedi.

‘AYM’NİN DUR DEMESİNİ BEKLİYORUZ’

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu da Anayasa Mahkemesine çağrı yaptı ve maddenin basın ve düşünceyi ifade özgürlüğüne karşı kötüye kullanıldığını işaret etti. TGC açıklamasında yasanın iktidarın yeni sopası olduğunu belirterek “Mahkemeler; Anayasa Mahkemesi kararlarını yok saymakta ve uygulamamak için hukuk ve kanun dışı davranmaktadırlar. Türk Ceza Kanunu’nun 217/A maddesi Anayasa’nın belirlilik ilkesine aykırıdır” dedi. Demokratik toplumun temelini, basın ve düşünceyi ifade özgürlüğü olduğunu belirten TGC “Bu hukuksuzluğa Anayasa Mahkemesinin dur demesini bekliyoruz” ifadelerine yer verdi.

GERÇEĞİN GÖZÜYLE

Turgay OLCAYTO
turgay.olcayto@gmail.com

TUHAF İŞLER

Güzel bir kasım sabahı. Kimileri “pastırma yazı” diyor kasımdaki bu güzel havalara. Bugün iki arada bir dere-de Evrensel’e yazacağım yazıyı yetiştirmek için bilgisayarıma başına oturdum. Siyaset üzerine hiç kalem oynatmak istemem. Bazen Cumhuriyet Halk Partisine yönelik eleştirilerime dostlar kızar. Yani “Türkiye’de eleştirilecek hiçbir şey yokmuş gibi hep Cumhuriyet Halk Partisine yükleniyorsun” derler. Elbette o dostları da kırmak istemem. Ama ilginç bir rastlantıydı Cumhuriyet Halk Partisinin Kılıçdaroğlu’nu başkanlıktan devirdiği kurultay, kayınpederim CHP’nin önceki genel sekreterlerinden Dr. Kamil Kırkoğlu’nun da 44’üncü ölüm yılı dönümüne denk gelmişti. Gençler bilmez ama yaşadıklarını gayet iyi hatırlarlar. Aslında çok sevdiği çok saydığı, İnönü’ye karşı kazan kaldırmış, partinin hiç bitmeyen kurultaylarından birinde CHP’yi demokratik sola çekmek amacıyla Ecevit’i desteklemişti. O dönemde Paşaya karşı çıkmak kolay değildi. Kurultayda Kırkoğlu şöyle seslenmişti Paşaya “Siz padişah değilsiniz, biz de sizin kapı kullarınız değiliz.” Sonuçta İnönü kaybetti. Ecevit genel başkan oldu. Kırkoğlu yeniden genel sekreter oldu. Ama bir süre sonra parti demokratik sola döneceğine sağa doğru viraj almaya başladı. Uzun sözü kısası Kırkoğlu yıllar sonra kendini ve ortak hareket ettiği üç beş arkadaşını partinin dışında buldu. Şimdi bunu niye hatırladım dersiniz. Şunu söylemek istiyorum. Özgür Özel şu anda kurultayı kazanmış Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı. Benim aklımlı karıştıran şöyle bir durum var. 13 yıldır partide grup başkan vekilliği yapan Özgür Özel dönemin Genel Başkanı Kılıçdaroğlu’nun en yakın kurmaylarından biriydi. 13 yılı içinde Kılıçdaroğlu’nun elbette hepimizin bir bir sayacağı pek çok siyasi hatası olmuştu. Ama bunların tümünde Sayın Özgür Özel’in hiç karşı çıktığını, genel başkanla çalıştığını görmedik, en azından duymadık. Diyelim ki dokunulmazlıklar. Diyelim ki arkadaşlarımız gazetecilerin gözaltına alınması, tutuklanmasına yol açan dezenformasyon yasası. Dezenformasyon yasası Meclise gelirken Cumhuriyet Halk Partisi başörtüsünü gündeme getiriyordu. Bu eleştirilerim erken yapılmış bir eleştiriydi.

Değişim değişim diyorlar da değişimin adını değiştiriseler iyi olur. Çünkü sonuçta Türkiye’deki hemen tüm siyasi partiler düzene uyum sağlamış partilerdir. CHP de öyle. Emek insanlarının, işçi kesiminin, halkın haber alma hakkını savunan gazetecilerin yanında duracaklarına dair halklara en ufak bir umut vermeyen bu değişim nereye kadar gidecek? Bu da benim bir merakım. Dedim gibi siyaset yazmayı sevmiyorum. Bundan sonra da yazmayı düşünmüyorum.

Bu güneşli kasım günü dün gecedan başlayan bir sevinç yumağı da yaşattı biz gazetecilere. Ülkenin en iyi gazetecilerinden biri Tolga Şardan, dezenformasyon yasasının hep eleştirdiğimiz bir maddesi yüzünden tutuklanmıştı. Tahliye oldu. Bir yandan Demirtaş’ın, Kavalan’ın ve pek çok gazeteci ile aydın insanın cezaevlerinde çile doldurduğu bir ülkede yalnız Tolga Şardan’ın tahliye edilmesi yetmiyor. Halen rejimin tutsağı olan biz aydınların özgür kaldığı bir ülkeye dönüşmeli Türkiye. Bu ülkede eğitim binalarından çok cezaevi planlayan bir iktidarın yarattığı manzara hiç de iç açıcı değil. Her mahallede, her köyde her kasabada birer camiye para yetiştiren iktidar ne yazık ki Anadolu’da, Güneydoğu’da köy okullarını yapmaktan kaçınıyor. Cumhuriyetin kazanımlarını bir bir yok eden iktidara karşı söylenecek çok şey var. Ama bunu belki başka bir yazıda yine irdeleriz diye düşünüyorum. Yazıyı bir cumhuriyet kadını aynı zamanda edebiyatımızın usta bir Şairi Gülten Akın’ın dizeleriyle sonlayalım: “Yalnızlık Camıları.”

Açıkta yaz gözlerimizin ardı kapkara / Bir ayrılıştan yıkılıyor / Bir ayrılıştan bağlarımız kopuyor / Burası İstanbul.

Bazı adamlar var şaşıyoruz. / Avuclarındaki sıcağı nasıl / Düzenlerini nasıl yitiriyorlar / Şaşıyoruz burası İstanbul.

Akşam kuşlarını İstanbul’un / Damlar üzerinden bir kaldırıp / Başka damlara konduruyoruz / Bu camlar yalnızlık camları / Dışardan yukardan gözlerimizle / Bu camlara yağmur yağıdırıyor.

h 07.00 Günaydın Türkiye 08.00 Yeni Bir Sabah 13.00 Haber Masası 15.00 Halkın Haberi 16.00 Gündem Özel 18.00 Halk Ana Haber 20.00 Sen Ne Dersin? 21.00 Söz Sende	SZC 06.00 Haber Bülteni 07.00 Sabahın Sözcüsü 09.00 Para Politika 12.00 Gündem Masası 15.00 Öncesi Sonrası 17.00 Haber Saati 18.45 3. Sayfa 19.00 Ana Haber	TELE 1 08.00 Gün Başlıyor 11.00 Gerçek Haber, Gerçek Ekonomi 13.00 Gün Ortası 16.00 Habere Doğru 18.00 Ana Haber 20.00 4 Soru 4 Yanıt 21.00 Anında Manşet	KRT 08.00 Uyanma Vakti 11.00 Medyaterapi 13.00 Gün İzi 16.00 Ankara Saati 18.00 Ana Haber 20.00 Gündem Özel	FOX 07.45 Çalar Saat 10.30 Yeni Bir Gün 12.00 En Hamarat Benim 15.00 Bu Tabak Kimin? 19.00 FOX Ana Haber 20.00 Adım Farah	TRT 07.00 Elimi Bırakma 10.30 Hayata Gülümse 13.15 Seksenler 15.10 Diriliş “Ertuğrul” 18.00 Lingo 19.00 Ana Haber 20.00 Benim Güzel Ailem	SHOW 08.00 Bu Sabah 10.00 Yeşil Vadi’nin Kızı 12.15 Gelin Evi 15.00 Vazgeçme 18.45 Show Ana Haber 20.00 Sinema	09.00 Neler Oluyor Hayat-ta? 11.00 Yaprak Dökümü 13.00 Gelinim Mutfakta 16.00 Aşk-ı Memnu 18.30 Kanal D Ana Haber 20.00 Sinema

Celal Optik

Celal Özmen

Karantılı Sokak Gama Zafiri İş Merkezi
No: 4/49 Kızılay / ANKARA

GSM : 0533 574 20 58

#direnişçi

sesinizi duyurmak ve görünür olmak için evrensel’e reklam verin.

iletişim:
reklam@evrensel.net
0 850 302 20 67

KUTLAMA

Çalışma arkadaşımız İbrahim Demirci’nin torunu

Ahmet Kerem

dünyaya geldi.
Arkadaşımızı, ve ailesini tebrik ediyor, Ahmet Kerem’e sağlıklı ve mutlu bir yaşam diliyoruz.

Evrensel gazetesi çalışanları

GELENEKSEL VE DİJİTAL MEDYA TEK BİR TIKLA PARMAĞINIZIN UCUNDA!

Ajans Press Technology, markanız hakkında tüm mecralarda yer alan haberleri **yapay zeka** modülleri ile takip ederek her sabah size toplu haber sunumu yapıyor.

444 9 522
info@aptech.com.tr
@AjansPressTech @AjansPressTech

Zayı ilanı

reklam@evrensel.net
Tel: 0850 302 20 67 Fax: 0212 654 15 04

Kelimesi 2.5 -TL, zayı ilanları kelimesi 2-TL

6801 NOLU İzmir Büyükşehir Belediyesi kimlik kartımı kaybettim.Hükümsüzdür. **Sözer Temel**

PDKS giriş kartımı kaybettim. Hükümsüzdür. **Mustafa Kara**

GÖLCÜK ALTIN MADENİ İÇİN UYARI:

Fotografilar: Özer Akdemir/Evrensel

‘Maden ormanı ve suyu yok eder’

Özer AKDEMİR
İzmir

“İzmir’in Abant’ı” diye bilinen Ödemiş Gölcük yakınlarında işletilmek istenen altın madenine karşı halkın tepkisi devam ederken maden için ÇED süreci başlatıldı. Turizm bölgesine yakın olması ve 20.4 hektarlık bir alanda işletilmek istenen altın madenine ilişkin tepkileri ve altın madeninin çevresel etkilerini Jeoloji Yüksek Mühendisi ve Tıbbi Jeoloji Uzmanı Dr. Eşref Atabey ile konuştuk. Dr. Atabey, söz konusu altın madeninin işletilmesi durumunda bölgedeki ormanın ve bitki örtüsünün yok olacağı uyarısında bulundu.

BİR GRAM ALTIN İÇİN BİR TON KAYA SÖKÜLECEK!

Altın ocağının faaliyete geçmesi durumunda alanın fiziki yapısının bozulacağını söyleyen Dr. Eşref Atabey erozyonun hızlanacağına dair uyarılarda da bulundu. Cevherleşme tipine göre bir gram altın için bir ton kayacın yerinden sökülmesi aktaran Atabey, “Söz konusu Projenin 3 yıl ömrü boyunca toplam 430 bin 194 ton kayaç sökülülecektir. Alanın bütünlüğü, fiziki yapısı bozulacak, orman ve bitki örtüsü yok edileceğinden çıplak kalan ve özelliğini kaybetmiş zemin, yağmur suları ve buzlanmayla daha çabuk parçalanacak, uflanacak, aşınan malzeme sellerle taşınarak erozyona yol açacaktır. Erozyon ve sel sularıyla dere suyuna karışan kil boyutundaki malzeme balıkların solungaçlarına yapışarak ölmelerine neden olur” ifadelerini kullandı.

‘ÇEŞMELER KURUR’

Proje alanının tamamen orman arazisi içerisinde yer aldığına dikkat çeken Dr. Atabey, orman alanında açılacak olan altın ocağının, yerel iklim ve mikroklimasında değişimlere yol açacağını belirtti. Dağlık ve tepelik arazideki orman ve bitkilerin su da ürettiğini kaydeden Atabey, “Yere düşen yağış, gözenekli orman toprağından sızarak ana kaya çatlak sistemine, oradan da kaynaklara, derelere ve yer altı suyuna ulaşır. Maden ocaklarıyla bu sistem zarar görür.

Orman ve bitki örtüsünün yok edilmesi iklim değişikliği nedenleri arasında olmaktadır” dedi.

Altın ocağının yer altı suyuna sızan suyun açığa çıkmasına, akış yönünün değişmesine, buharlaşmasına ve kaybına neden olduğunu vurgulayan Atabey projenin sulara etkisi ile ilgili şu uyarılarda bulundu; “Projenin toplam su ihtiyacının günde 63 bin 315 m3 olacağı öngörülmüş. Bu miktar, su kaynağı ve kullanma suyu yönüyle çevre için olumsuz etki yapmaktadır. Ayrıca Proje alanı Çatak Deresi Mikro Havzası içerisinde bulunur. Çatak Dere Mikro Havzası’nın su

toplama alanı 8.40 km²’dir. Bu havza, yüzey sularını genel olarak kuzeyden toplar. Maden faaliyetiyle bu su havzasının su sistemi zarar görür. Yakınında bulunan çeşme ve kaynakların suyu azalır ya da kurur.”

PATLATMALARIN ETKİLERİ NE OLUR?

Altın madeninde açık ocak yöntemiyle patlatmalı madencilik yapılacağına dikkat çeken Atabey, “Ocakta, bir yılda yapılacak 96 adet patlatma ile 19 bin 634 kg ANFO patlayıcı, 507 kg da Dinamit kullanılacağı hesaplanmış. Ocağa 700 metre mesafede Gölcük Mahallesi bulunuyor. En yakın haneye mesafesi ise 72 metre. Ocak yakınında yaşayan insanlar, evlerinin duvarları çatlayacak mı, ev yıkılacak mı, çatıya taş mı gelecek endişesiyle korku ile yaşayacaklar. Patlatmayla oluşan sarsıntıyla heyelanlar ve zeminde çökmeler olur. Evlerin duvarlarında çatlaklar oluşur. Patlatmalarla mevcut su kaynaklarının yolu değişir, su kaynakları azalır ya da kurur. Tarımsal faaliyette ve içme amaçlı kullanılan yer altı suyu azalır, çevredeki kuyuların su seviyeleri düşer, ağaçlar kurur” şeklinde konuştu.

ALTIN MADENİ ÇALIŞMAYA BAŞLARSA NELER OLUR?

Atabey altın madeninin işletilmesi durumunda oluşacak diğer sorunlara dair şu başlıkları sıraladı;

■ Tozlar nedeniyle ağaçlar ve bitkiler bundan olumsuz etkilenir, bitkilerde erken yaşta yaprak dökümü olur ve ölür; meyve ağaçları sürgünlerinin cıız ve meyve verimi yavaşlar;

■ Tozların insan sağlığına olumsuz etkileri olur: İşletme sırasında kuvars tozlarının silikozise yol açabileceği, ayrıca arsenik minerali de bulunur. Arsenik mineral tozları da toksik olup, kanser nedenidir.

■ Altın ocağıyla kayalar yerlerinden kaldırılaçağı için çevresindeki toprak oluşumu da durur. Toprağın nemi azalır ve kurur.

■ Pasaların zararı olur: İşletmeden çıkacak toplam pasanın 225 bin 194 ton olacağı öngörülmüş. Bu pasalar, yerleşimi, orman ve bitki örtüsünü, tarım alanlarını, vadileri, dere, göl, baraj, su kaynaklarını tehdit eder. Pasalarda göçme, heyelanlar oluşur.

■ Asit maden drenajı oluşur: ÇED raporunda cevherleşme ve mineralojisi verilmemiş. Altın cevherleşmesinde sülfürlü mineraller bulunur. Pasalarda bulunan sülfürlü mineraller su ve havanın nemiyile tepkimeye girmesiyle asidik su oluşur. Ağır metallerce ve toksik elementçe zengin bu asidik su toprağı ve suyu kirletir. Bitkilere, hayvanlara ve insan sağlığına zararı olur.

ÇIKARILAN CEVHER BERGAMA’YA TAŞINACAK

AKP-Gülen Cemaati çekişmesinin ardından 15 Temmuz darbe girişimi sonrası TMSF’ye devredilen Koza Altın işletmesi tarafından işletilmek istenen altın madeni için geçtiğimiz günlerde “ÇED gereklidir” kararı verilmişti. ÇED süreci başlatılan proje, İzmir Ödemiş’in en önemli turizm bölgelerinden olan Gölcük’e çok yakın bir konumda yer alması nedeniyle ciddi tartışmalara neden olmuştu. 20.4 hektarlık bir alanda yapılmak istenen altın madeni açık ocağı ÇED sürecinin başladığı geçtiğimiz günlerde İzmir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü sitesinde ilan edildi. Projeye göre patlatmalı açık ocak yöntemiyle yapılacak madencilik sonrası elde edilecek cevherler Koza Altın İşletmelerinin bir diğer madeni olan Bergama Ovacık’taki altın madenine taşınarak burada siyanürle ayrıştırılacak.

NE SOLUYORSAK OYUZ: KORUNMAK YİNE DE MÜMKÜN

Her birimizin akciğerleri atmosferin hafızası. Dünden bugüne hava kirliliğinden, nükleer partiküller, vereminden virüslere ne solumuşsak akciğerlerimiz izini taşır. Özünde ne soluyorsak oyuz ya da insan soyunun yeni aşılı akciğerlerimiz diyebiliriz.

Kasım ayı akciğer bağlamında günler açısından yoğun: 12 Kasım Dünya Zatürre Günü, 17 Kasım Dünya Akciğer Kanseri Günü, sonrasında KOAH günü. Bu vesile ile sorun ve çözüm önerileri dünya genelinde gündem olabilmekte.

İnsanlık son 75 yıldır atom bombası ve nükleer reaktör kazaları ile radyoaktif maruziyetle ilk kez tanıştı. Yetmedi çeşitli etmenlere bağlı hava kirliliği evrensel bir soruna dönüştü. Yüz yıl öncesinde sigara kullanımı yaygın değildi, öncesinde ise Amerika kıtası ile sınırlıydı. İnsan bedeninde bu olumsuzlukların hedef organı akciğerler. Akciğerlerimiz için insanlık tarihinde görülmemiş bir diğer risk ise son yüzyılda adeta pandemiye ya da endemiye dönüşen verem ile domuz ve kuş gribinden COVID 19’a çeşitli viral enfeksiyonlar.

Beş sağlık, çevre ve iklim örgütünün oluşturduğu Temiz Hava Hakkı Platformunun (THHP) hazırladığı, Türkiye’de hava kalitesinin karnesi niteliğindeki 2022 kara raporuna göre “Türkiye’de, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) standartlarına göre havası temiz şehir yok.”

Birleşmiş Milletler tarihinde genel kurulda gündem olmuş beş temel hastalığın ikisi akciğerlerimizi ilgilendiriyor: 1960’lı yıllarda tüberküloz yani verem, 2022’de COVID 19.

Bu kadar hedefte olan bir organ için koruyucu önlemler şart. Elbette nükleer riskler ile mücadele,

UZUN MESAFE

Zeki GÜL
zgul@evrensel.net

hava kirliliğinin giderilmesi, sigara kullanımının daha da geriletilmesi önemli. Ama aşılari unutmamak gerekiyor.

Pnömoni yani zatürre akciğerin iltihabı olup insanda en sık ölüme neden olan enfeksiyondur. Türk Toraks Derneğinin de belirttiği üzere “2019 yılında 2.5 milyon insan pnömoniye bağlı hayatını kaybetmişti”. Son üç yıl COVID-19 pandemisi ve iklim değişikliğinin sonucu pnömoni riski altında yaşadık. 2021’de solunum yolu enfeksiyonlarına bağlı ölüm “tahminen 6 milyon”.

Toplum kökenli pnömoniler aynı zamanda “Tüm dünyada hastane başvurularının, tedavi giderlerinin, iş ve okul günü kayıplarının ve ölümlerin önemli bir kısmından sorumlu”. Yani mali boyutu ve eğitime olumsuz yansımaları yüksek.

Bakteriyel zatürrenin en sık etkeni pnömokoklar olup aşı ile korunmak mümkün. Grip aşılari zaten malumunuz.

Peki kimler pnömokok (zatürre) aşısı olmalıdır? TTD’nin de belirttiği üzere “65 yaş ve üzeri, kronik akciğer hastalığı olanlar, kalp ve damar, böbrek, karaciğer ve şeker hastalığı olanlar, kronik alkolizm, dalak fonksiyon bozukluğu veya dalağı alınmış olanlar, bağışıklık yetmezliği ve bağışıklık sistemini baskılayan tedavi görenlerin bir kerelik zatürre aşısını yaptırmaları” önerilmektedir.

Unutmayalım: Aşı hayat kurtarır. Sağlıkla kalın

Fotoğraf: Freepik

10 Kasım Atatürk’ü Anma Programı

1881-1938

#9u5geçeDolmabahçede

06.30 - 20.00

Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün sesiyle uyanış (Atamızın sesinden Dolmabahçe Caddesi boyunca dinleti)

07.00 - 20.00

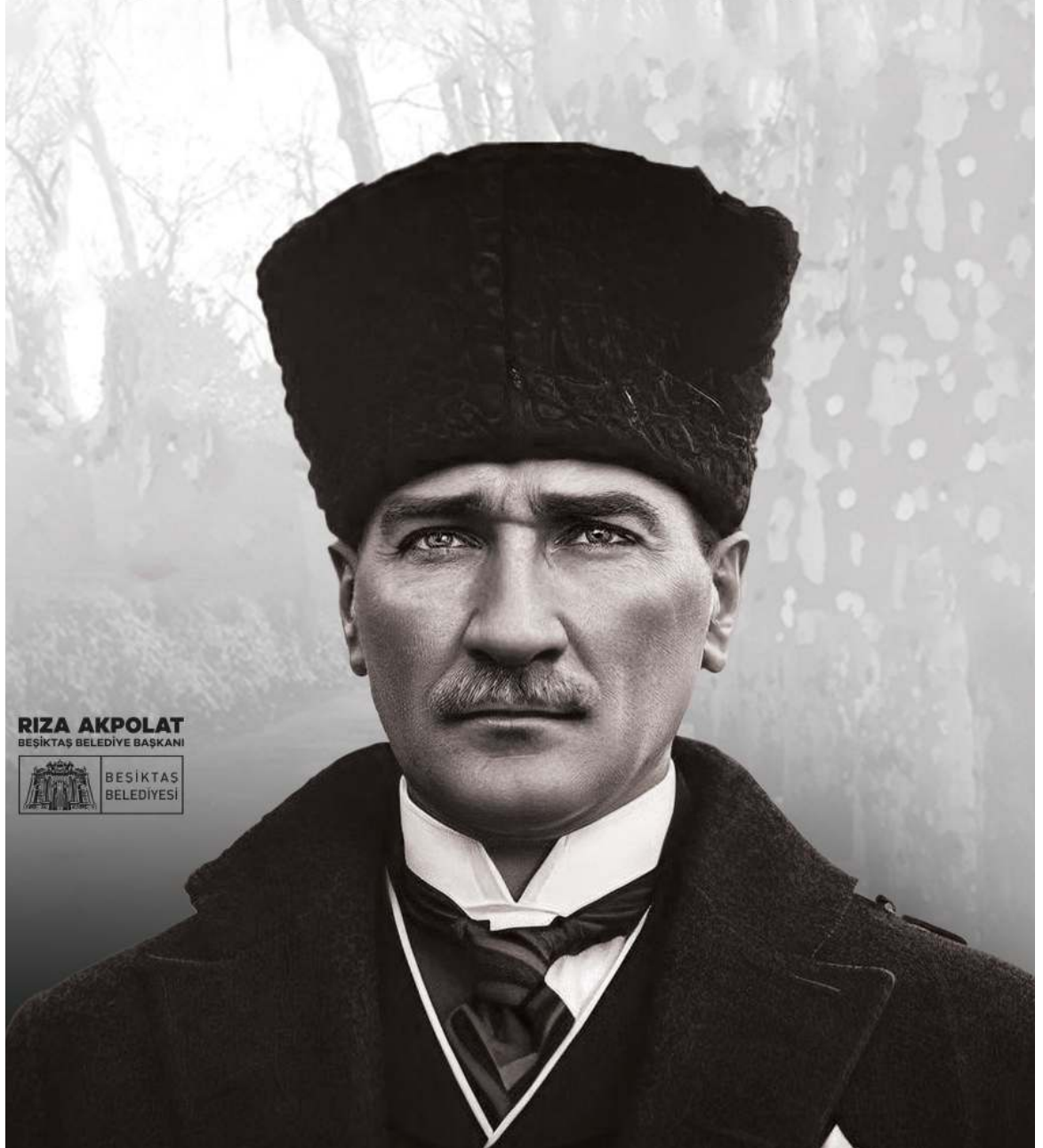
Belediyemiz tarafından arşivlerden toplanan özel görüntülerin LED ekranda gösterimi (Dolmabahçe Sarayı Önü)

08.00 - 09.00

Akaretler - Şairler Sofası Parkı, Atatürk’ün evinin önünden başlayarak Atamızın sesi eşliğinde Dolmabahçe Sarayı’na doğru saygı yürüyüşü

08.50 - 09.10

Anıtkabir ve Dolmabahçe Sarayı Atatürk Dairesi’ne canlı yayın bağlantısı (Dolmabahçe Sarayı Önü LED ekrandan)

RIZA AKPOLAT
BEŞİKTAŞ BELEDİYE BAŞKANI

BEŞİKTAŞ BELEDİYESİ

